

BERÄTTELSE

ANGÄENDE

RIKSBANKEN,

AF

RIKSDAGENS REVISORER.

År 1872.

STOCKHOLM,
TRYCKT HOS A. L. NORMAN.
1872.

Till 1873 års Lagtima Riksdag.

I enlighet med föreskriften i 1 § af den för Riksdagens Revisorer af Riksbanken gällande instruktion, hafva undertecknade, utsedde att innevarande år granska Statsverkets, Riksbankens och Riksgäldskontorets tillstånd, styrelse och förvaltning, den 15 nästlidne Augusti sammanträdt i Riksbanken samt, efter pröfning af vår behörighet att i revisionen deltaga, densamma påbegynt.

Som riksbankens räkenskaper för år 1870 granskats af de förlidet år församlade revisorer samt vid sistlidne riksdag decharge beviljats fullmäktige för förvaltningen i sin helhet under år 1870, äfvensom för de beslut och åtgärder, hvilka finnas antecknade i fullmäktiges protokoll för år 1871, så har den nu för rättade granskningen haft till föremål räkenskaperna för sistnämnde år samt den del af löpande årets förvaltning, som är redovisad i fullmäktiges protokoll till och med den 15 Augusti.

I och för fullgörande af den oss sålunda åliggande granskning, hafva vi från bankofullmäktige emottagit dels deras berättelse angående riksbankens tillstånd, rörelse och förvaltning i sin helhet samt om Tumba pappersbruk, dels deras protokoll och brevexling för tiden från detta års början till och med den 15 Augusti, jemte riksbankens och Tumba bruks räkenskaper för år 1871, dels ock styrelsernas för lånekontoren berättelser angående dessa kontors förvaltning äfvensom de utaf dertill särskildt utsedde revisorer afgifna berättelser angående diskont- och lånekontorens förvaltning under år 1871.

Efter nu förrättad granskning, få revisorerna deröfver meddela följande berättelse, i hvilken ärendena förekomma hufvudsakligen i den ordning, hvartill bankoreglementets uppställning föranleder.

Riksbankens grund- och reservfond m. m.

§ 1.

Bankens grundfond öfversigt af bankens ställning.

Enligt den med allmänna tidningarne offentliggjorda öfversigten af riksbankens ställning efter 1871 års bokslut, utgjorde:

Inkomster och tillfälliga vinster under året	Rdr 2,045,888: 80.
Ränteutgifter, förvaltningskostnader, välgörenhetsbidrag och förluster	„ 621,673: 96.
Behållen vinst alltså	Rdr 1,424,214: 84.

Förutom grundfonden, 25,000,000 Rdr, innehade banken derjemte af föregående års vinster:

behållning från åren 1866, 1868 och 1869	Rdr 881,984: 63.
vinst för år 1870	„ 1,351,328: 25.
	Rdr 3,657,527: 72.

Med tillägg af grundfonden

	„ 25,000,000: —
utgjorde alltså vid 1871 års slut bankens hela kapitalöfverskott	Rdr 28,657,527: 72.

Öfvan nämnde öfversigt lemnar i detalj utredning rörande de särskilda delarne af riksbankens tillgångar och skulder vid 1871 års slut, hvilka tillgångar och skulder, sammandragne, kunna hänföras under följande rubriker. näml.:

Tillgångar:

Metallisk kassa, beräknad i enlighet med § 5 af 1871 års bankoreglemente

	Rdr 30,813,770: 25.
--	---------------------

Fordringar:

a) i obligationer	Rdr 10,031,592: 98.
b) utestående lån mot s. k. lånebanksobligationer och mot inteckning i stadsfastigheter	„ 504,882: 11.
c) hos allmänna hypoteksbanken för öfvertagna landtfastighetslån	„ 5,253,575: 76.
d) kreditiv till filialbanker	„ 2,815,000: —
e) förlag till låne- och kreditivrörelsen i riksbanken och dess kontor i orterna	„ 29,300,000: —
f) obetalda räntor	„ 563,122: 28.
g) bokförda värden och förskott	„ 4,474,748: 37.
<i>Diskontörörelsen</i> i riksbanken samt dess kontor i orterna	„ 38,960,940: 39.
<i>Postväxelvörelsen</i>	„ 4,660,644: 93.
<i>Statslånefonden</i>	„ 29,606: 55.
	96,594,113: 37.
Summa	Rdr 127,407,883: 62.

Skulder:

Lånebanksskuld:

a) för s. k. lånebanksobligationer med räntor samt diverse äldre förbindelser	Rdr 307,514: 54.
	Transport 307,514: 54.

	Transport	307,514: 54.
b) <i>Sedelskuld</i> , beraknad enligt 24 § i 1871 års bankoreglemente:		
1) utelöpande sedlar	Rdr 31,278,786: 66.	
2) depositionsskuld, tillhörande depositions-kontoret	" 8,732,707: 33.	
3) obegagnade andelar af länc- och kreditiv-förlag m. m.	" 10,089,372: 05.	
4) utelöpande postvexlar	" 960,644: 93.	
c) <i>innestående medel</i>	Rdr	51,061,510: 97.
d) <i>förskott till postvexelrörelsen</i>		28,690: 74.
e) <i>Diskontrörelsen</i> i banken samt dess kontor i orterna	"	3,700,000: —
f) <i>Postvexelrörelsen</i>	"	38,960,940: 39.
g) <i>Statslånefonden</i>	"	4,660,644: 93.
h) <i>Bankens kapital, eller behållen tillgång utöfver skuld</i>	"	31,054: 33.
	Summa Rdr	127,407,883: 62.

Den i ofvannämnde öfversigt intagna utredning rörande bankens inkomster och vinster å ena samt utgifter och förluster å andra sidan angiver i sammandrag:

Inkomster och vinster:

1) <i>Ränteinkomster:</i>		
a) å fordringar på rörelsegrenar, som numera äro ställda på utredning	Rdr	241,044: 33.
b) å kreditiven till Kommers-kollegium, jernkontoret och filial-banker	"	142,315: 22.
c) å obligationer	"	469,455: 70.
d) af diskontrörelsen	"	1,067,498: 62.
<i>tillfälliga inkomster och vinster</i>	"	125,574: 93.
		2,045,888: 80.

Utgifter och förluster:

1) <i>Ränteutgifter</i>	Rdr 12,966: 21.
2) <i>Förvaltningskostnad:</i>	
aflöningar	Rdr 284,641: 25.
pensioner	" 53,912: 48.
extra tjänstebiträden, sedelskrifning m. m.	" 41,251: 63.
skrif-, sedel- och bokföringsmaterialier samt andra förbrukningsartiklar, inventarier m. m.	" 108,744: 19.
byggnadsunderhåll och onera	" 5,824: 58.
brandanstalter, tillfälliga utgifter, kostnader, tryckning af uppgifter och bankoreglemente	" 18,378: 84. " 512,752: 97.
3) <i>Välgörenhetsbidrag</i>	" 15,357: —
	Transport Rdr 541,076: 18. 2,045,888: 80.

	Transport Rdr	541,076: 18.	2,045,888: 80.
		„ 80,597: 78.	621,673: 96.
4) Afskrifninger och förluster	Rdr	25,923: 19	
deraf mynths katt			
ommyntning af gammalt kopparmynt	„	25,520: 91.	
minskning i räntefordran utöfver ränteskuld	„	26,344: 16.	
för skillnad i bokföringspris å guldmynt, ommyntning af silfvermynt, inlösen af inom linien förda sedlar	„	2,809: 52.	
	Rdr	80,597: 78.	
		<hr/> Behållen vinst alltså Rdr 1,424,214: 84.	

§ 2.

Bankens reservfond. Enligt hvad i näst föregående § omförmålt, utgjorde, vid 1871 års slut, öfverskottet i bankens tillgångar och fordringar utöfver dess skulder och förbindelser, förutom grundfonden, ett belopp af Rdr 3,657,527: 72. Jemlikt bankoreglementets bestämmelse, utgör denna summa, tillika med den under nu löpande år influtna vinst, bankens *reservfond*; men vid beräkning af det verkliga öfverskottet bör iakttagas, att utaf 1870 års vinst äro, enligt riksdagens beslut, till riksgäldskontoret anvisade 1,351,000 Rdr, som under September månad blifvit till kontoret aflemnade.

Metalliska kassan och sedelstocken.

§ 3.

Inventering verkställd af Revisorerne. Den 16 sistlidne September hafva Revisorerne verkställt inventering i Bankens kassar och öfriga förvaringsrum efter af vederbörande upprättade inventarietförteckningar, enligt hvilka de här på platsen varande behållningarne i guld, silfver och koppar skulle utgöra:

Guld:

10,999 st. Caroliner	Caroliner	10,999.
873 „ Dukater efter evaluation	„	1,022 ⁵⁴⁰ .
Utländskt mynt, d:o d:o	„	2,537 ⁵⁰⁰ .
Omyntadt	„	441,286 ³²¹ .
	Caroliner	455,845 ³⁶¹ .

Silfver:

Myntadt efter 1664 års myntfot:		
hela riksdaler	95,384: —	
två tredjedels d:o	20,218: 67.	
en tredjedels d:o	84,585: 33.	
en sjettedels d:o	8,400: —	
en tolfthedels d:o	2,400: —	
en tjugufjerdedels d:o	2,400: —	
en trettio tvåendedels d:o	4,200: —	217,588: —
	Transport	217,588: —

	Transport	217,588: —
Myntadt efter 1830, 1835 och 1855 årens myntordningar:		
4 rdr riksmünt	1,620,932: —	
2 d:o d:o	83,940: —	
1 d:o d:o	271,512: —	
50 öre	303,470: —	
25 öre	365,359: 50.	
10 öre	17,294: 60.	2,662,508: 10.
Utländskt mynt efter förvandling i rdr rmt:		
Norska, Danska och Holsteinska specier	54,822: 24.	
Ryska rubler (sedan år 1810)	640,605: 36.	695,427: 60.
Omyntadt silfver		12,699,156: 02.
Då härtill lägges tillgången i caroliner, 455,845,361 som i bok-		
föringsvärde efter 7 rdr pr carolin, uppgår till	Rdr	3,190,917: 53.
befinnes bankens guld- och silfverförråd här på platsen den 16		
nästlidne September hafva utgjort	Rdr	19,465,597: 25.

Kopparskiljemynt:

Öresmynt:

i 5 öre	18,750: —	
i 2 "	450: —	
i 1 "	1,800: —	
i ½ "	3,150: —	24,150: —

Af äldre prägel:

3 fjerdingar	i 4	sk.
96 "	i 2	"
101 "	i 1	"
114 "	i ¾	"
1 "	i ½	"
44 "	i ¼	"
1 "	i ¼	"
6 "	i 6	"

S:a 366 fjerdingar om 3 Ctr 20 $\bar{n}$ à 70 Rdr 31 öre pr Ctr 82,347: 10. 106,497: 10.
hvar till kommer i vaxlingskassan befintligt:

öresmynt	1,207: 80.	
af äldre prägel	1,734: —	2,941: 80.

Af silfvermynt utaf äldre prägel fanns vid årets början	Rdr	204,528: —	<i>Silfvermynt</i>
Invexladt under året intill den 16 September	"	13,060: —	<i>af äldre</i>
	Rdr	217,588: —	<i>prägel.</i>

Utaf silfvermynt med nu bruklig prägel fanns vid 1872 års början:

i 4 Rdr Rmt	1,704,600: —	<i>Silfvermynt</i>
i 2 " "	85,200: —	<i>af nu bruk-</i>
i 1 " "	299,400: —	<i>lig prägel.</i>
	Transport	2,089,200: —

	Transport	2,089,200: —	
i 50 öre	.....	321,000: —	
i 25 öre	.....	480,000: —	
i 10 öre	.....	54,600: —	
		<u>2,944,800: —</u>	
Då vid den af Revisorerna den 16 September verkställda inventering behållningen af dylikt mynt utgjorde			
	Rdr	2,662,508: 10.	
hade densamma på det hela minskats med			
	Rdr	282,291: 90.	
<i>Utländskt silfvermynt</i>	Af utländskt silfvermynt innehade banken vid detta års början		
		692,436: 44.	
	hvaraf i ryska rubler	648,405: 20.	
	samt i Norska, Danska och Holsteinska specier	44,031: 24.	
		<u>692,436: 44.</u>	
Denna behållning har sedermera minskats genom försäljning af ryska rubler med			
		7,799: 84.	
	Sgr Rdr	<u>684,636: 60.</u>	
men ökats genom inköp af Norska, Danska och Holsteinska specier med			
		10,791: —	
hvidan förrådet af utländskt silfvermynt vid den af Revisorerna den 16 nästl. September anställda inventering, enligt hvad här ofvan är nämnt, uppgick till			
		695,427: 60.	
	eller 228,694 st. ryska rubler inköpta för	640,605: 36.	
	samt 13,836 st. Norska, Danska och Holsteinska specier inköpta för	54,822: 24.	
		<u>695,427: 60.</u>	
<i>Caroliner.</i>	Förrådet i Caroliner var vid årets början		
		7,912 st.	
Intill den 16 nästl. September har förrådet ökats genom från Kongl. Myntverket levererade			
		10,000: —	
och genom invexling			
		2,505: —	
		<u>12,505 „</u>	
	Säger	20,417 st.	
men minskats genom utvexling med			
		9,418: —	
hvidan behållningen sistnämnde dag utgjorde			
		<u>10,999: —</u>	
<i>Utländskt guldmynt.</i>	Utländskt guldmynt fanns vid årets början till ett värde af		
	Caroliner	3,456 ⁵⁰⁰ .	
sedermera hafva tillkommit			
		422 ⁵⁰⁰ .	
	Caroliner	3,879: —	
		<u>1,341⁵⁰⁰.</u>	
hvarifrån afgå försålde dylika mynt, till värde af			
		1,341 ⁵⁰⁰ .	
så att behållningen den 16 nästlidne September utgjorde			
	Caroliner	<u>2,537⁵⁰⁰.</u>	

§ 4.

Förändringarne i metalliska kassan.

De af sist församlade riksdag beslutade bestämmelser i afseende på beräkningen af metalliska kassan, i följd hvaraf derifrån uteslutits på utrikes orter befintligt silfver och guld samt fordringar. ävensom å utrikes orter betalbara vaxlar, hafva, jemte de likaledes i vissa afseenden ändrade bestämmelserna rörande grunderna för sedelutgifningen och beräkningen af riksbankens sedelstock,

börjat att tillämpas vid afslutningen för första hälften af innevarande år, den 30 Juni.

Den förändring, som af nyssberörda bestämmelser föranledts uti bankens ställning beträffande metallisk kassa och sedelutgifning, har så mycket mindre förorsakat rubbning i någon del af verksamheten, som förändringen inträdt under särdeles gynnsamma tidsförhållanden.

I de uppgifter rörande bankens ställning, hvilka tid efter annan offentliggöras, har dock förändringen föranlett icke obetydliga olikheter beträffande vissa i uppgifterna förekommande summor; och revisorerna hafva fördenskull ansett sig böra här nedan meddela en jemförelse mellan förhållandena uti nu ifrågakvarande delar enligt förut gällande och nu införda bestämmelser.

Enligt den tryckta och med allmänna tidningarne utdelade "Uppgift öfver riksbankens metalliska kassa och tillgång i andra valutor, hvarå sedelutgifning får grundas. äfvensom öfver beräknad sedelstock den 29 Juni 1872", utgjorde metalliska kassan nämnde dag i svenskt och utländskt silfver- och guldmynt samt omyntadt silfver och guld dels i bankens och dess lånekontors förvar, dels hos Kongl. myntverket .....

Rdr 18,756,852: 93.

I afseende på beräkningen af sedelutgifningsrätten tillkomma de medel, banken nämnde dag hade inestående hos bankinrättningar och handelshus på utrikes orter .....

„ 9,882,347: 36.

Säger Rdr 28,639,200: 29.

samt den summa af .....

„ 30,000,000: —

hvarmed sedelstocken högst får öfverstiga de ofvan nämnda tillgångarne.

Riksbankens hela sedelutgifningsrätt utgjorde alltså nämnde dag .....

„ 58,639,200: 29.

Samma dag voro utelöpande sedlar Rdr 32,625,951: 61.
på depositionsräkning inestående medel.

att vid anfordran tillhandahållas .....

„ 9,502,850: 12.

på upp och afskrifning inestående .....

„ 3,810,643: 45.

utelöpande postvexlar .....

„ 3,988,122: 06.

Summa sedelstock alltså .....

„ 49,927,567: 24.

och obegagnad sedelutgifningsrätt .....

Rdr 8,711,633: 05.

En beräkning af metalliska kassan, sedelutgifningsrätten och sedelstocken enligt förut gällande bestämmelser utfaller sålunda:

Metallisk kassa i myntadt och omyntadt silfver och

guld .....

Rdr 18,756,852: 93.

inestående på utrikes orter .....

„ 9,882,347: 36.

uppköpta, icke förfallna vaxlar, betalbara på utrikes ort inom tre månader .....

„ 3,983,311: 50. 32,622,511: 79.

Sedelutgifningsrätt derutöfver .....

Rdr 30,000,000: —

Rdr 62,622,511: 79.

Utelöpande sedlar .....

Rdr 32,625,951: 61.

på depositionsräkning inestående, att vid anfordran tillhandahållas .....

„ 9,502,850: 12.

obegagnade andelar af låne- och kreditivförslag .....

„ 7,523,624: 01.

utelöpande postvexlar .....

„ 3,988,122: 06. 53,640,547: 80.

Obegagnad sedelutgifningsrätt .....

Rdr 8,981,963: 99.

Jemföres förhållandet emellan nu gällande och förut varande bestämmelser, så visar det sig, att då, enligt de sistnämnda, bankens obegagnade sedelutgifningsrätt skulle vid halfårets utgång hafva utgjort Rdr 8,981,963: 09. men, enligt det vid sist hållne riksdag beslutade beräkningssätt, uppgår till .. 8,711,633: 05. detta föranledt en minskning i sedelutgifningsrätten nämnde dag utaf Rdr 270,330: 94.

Denna skillnad har uppkommit deraf, att från de valutor, på hvilka sedelutgifning fick grundas, uteslutits uppköpta men ej förfallna vaxlar, betalbara inom tre månader, utgörande .. 3,983,311: 50. och att de på upp- och afskription innestående medlen förut icke inberäknades i sedelstocken, hvars beräknade belopp således var så mycket mindre, uppgående dessa medel till .. 3,810,643: 5.

Med dessa tvenne poster, tillhopa Rdr 7,793,954: 95. skulle enligt förutvarande bestämmelser sedelutgifningsrätten varit ökad; men då deremot till sedelstocken skulle hafva hänförts "obegagnade andelar af låne- och kreditivförlag" .. 7,523,624: 01. så blifver skillnaden endast den ofvan angifna Rdr 270,330: 94.

Metalliska kassan utgjorde den 31 December 1871 enligt då gällande beräkningssätt Rdr 30,813,770: 25.

Häri ingingo emellertid på utrikes ort stående behållningar Rdr 11,521,534: 64. samt icke förfallna, men inom tre månader å utländsk ort betalbara vaxlar .. 4,878,872: 58. .. 16,400,407: 22.

Om sistnämnde belopp, som numera icke får hänföras till metallisk kassa, frändrages, så erhålles den summa, hvar till metalliska kassan, beräknad enligt nu gällande bestämmelser, uppgick den 31 December 1871, eller Rdr 14,413,363: 03.

Vid slutet af innevarande års förra hälft var metalliska kassan Rdr 18,756,852: 93. och hade sålunda ökats med .. 4,343,489: 90. Rdr 18,756,852: 93.

Metalliska kassan bestod vid Juni månads utgång af:

	Guld beräknadt i caroliner,	Silfver i riksmünt.
Myntadt	15,106.	2,963,188: —
Utländskt mynt	122,626,775.	686,913: 60.
Omyntadt	442,223,378.	10,925,303: 36.
hos Kongl. Myntverket	3,193.	107,754: 90.
	Sgr 583,149,153.	14,683,159: 86.

Då från guldförrådet afdrages depositionsskulden .. 1,193.
och återstående guldförrådet, carol. 581,956,153.
evalveradt till riksmünt efter för bokföringen antaget pris af 7
Rdr per carolin, lägges till silfverförrådet med .. 4,073,693: 07.
så erhålles ofvan uppgifna belopp .. Rdr 18,756,852: 93.

Från de till bankofullmäktige ingående uppgifter ofver silfver- och guld-förrådet, behållningen på utrikes orter samt köpta, ej förfallna vexlar, betalbara på utrikes ort, meddela revisorerna här nedan ett sammandrag, utvisande ställningen vid hvarje veckoslut.

		Silfver har på platsen.	Guld har på platsen.	Behållning på utrikes ort.	Oremitte- rade vexlar, betalbara å utrikes ort senast inom 3 månader.	Metallisk kassa på det hela.	Oremitte- rade vexlar, öfver 3 månader.
1871	December . . .	30 12,024,592	58 2,388,770	15 11,521,531	64 4,878,872	58 30,813,770	25 626,120
1872	Januari	5 12,024,592	58 2,388,770	15 12,031,512	70 4,430,568	84 30,875,474	57 532,951
	"	13 12,024,592	58 2,389,382	95 12,467,474	11 3,803,469	37 30,684,919	31 529,611
	"	20 12,024,592	58 2,389,382	95 12,909,667	51 2,506,823	55 29,830,466	59 499,338
	"	31 12,012,592	58 2,391,482	95 12,789,975	86 2,107,383	39 29,301,434	78 391,491
	Februari	10 12,012,592	58 2,385,707	95 12,405,226	— 1,873,333	88 28,676,860	41 93,233
	"	17 13,007,145	91 2,386,705	45 12,317,802	34 1,762,051	37 29,473,705	07 90,647
	"	29 13,007,541	91 2,386,705	45 12,519,418	28 1,756,479	09 29,670,144	73 136,989
	Mars	9 13,003,139	20 2,386,705	15 12,530,699	14 2,175,035	33 30,095,579	12 122,027
	"	16 13,003,139	20 2,736,705	45 12,607,011	74 2,954,762	21 31,301,618	60 76,018
	"	22 13,003,139	20 2,739,505	45 12,758,450	78 3,634,602	20 32,135,697	63 67,906
	"	30 13,003,139	20 3,167,205	45 13,188,976	20 3,486,475	52 32,845,796	37 69,598
	April	6 12,998,661	91 3,168,738	45 13,173,449	96 3,455,537	39 32,796,387	74 144,503
	"	13 12,999,453	91 3,168,738	45 12,571,609	17 2,986,761	37 31,726,562	93 215,913
	"	20 12,994,981	30 3,159,375	95 11,923,057	02 2,906,280	95 30,983,695	22 199,578
	"	30 13,242,581	70 4,101,846	15 10,566,350	13 3,506,742	76 31,417,520	71 188,339
	Maj	11 13,999,503	62 4,101,636	15 10,263,313	69 3,616,567	48 31,891,020	94 191,923
	"	18 13,903,503	62 4,096,386	15 9,925,996	20 3,801,868	32 31,727,754	29 276,852
	"	31 13,899,339	23 4,086,068	15 10,233,684	59 3,573,307	98 31,792,999	95 411,818
	Juni	8 11,079,227	07 4,082,338	07 10,105,859	91 3,391,333	52 31,658,758	57 850,011
	"	15 14,066,946	01 4,073,413	07 9,838,868	5 3,565,944	81 31,545,172	15 1,004,006
	"	22 14,324,244	39 4,072,993	07 9,877,129	41 3,733,713	87 32,008,080	77 1,095,344
	"	29 14,683,159	86 4,073,693	07 9,882,347	36 3,983,311	50 32,622,511	79 795,145
	Juli	6 14,858,029	83 4,073,693	07 9,069,632	06 —	— 28,001,351	98 4,375,762
	"	13 15,241,049	76 4,074,393	07 8,665,543	97 —	— 27,980,986	80 4,273,688
	"	20 15,600,051	88 4,066,028	07 8,220,601	80 —	— 27,886,681	75 4,406,869
	"	31 16,416,333	64 4,070,678	65 7,340,367	60 —	— 27,827,379	89 4,540,472
	Augusti	10 16,358,313	64 4,066,121	65 8,547,861	18 —	— 28,972,296	77 3,465,212
	"	17 16,358,313	64 4,066,681	65 8,827,484	65 —	— 29,252,479	97 2,890,346
	"	24 16,304,313	64 4,066,331	65 8,531,478	88 —	— 28,902,124	17 2,472,831
	"	31 16,300,344	01 4,066,121	65 8,407,502	27 —	— 28,773,967	93 2,141,382

§ 5.

För de silfverinköp, hvilka egde rum under år 1871, är redogjort dels i sistlidna års revisionsberättelse dels i fullmäktiges berättelse till bankoutskottet vid sednaste riksdag, offentliggjord uti utskottets memorial N:o 1. *Uppköp af plantsilfver.*

De förhållanden, hvilka redan förlidet är föranledde, att silfver från utlandet hitfördes och erbjöds riksbanken, hafva äfven under innevarande år fortfarit; och har riksbanken i följd deraf betydligt ökat sitt silfverförråd.

*) I följd af de vid sistlidne riksdag ändrade bestämmelserna angående metalliska kassans beräkning, hvilka trädde i verket med den 1 Juli särskiljas numera icke 3 månaders vexlar från dem å längre tid.

För det silfverparti, som först under året inköptes, åtog sig riksbanken transportkostnaden från Malmö hit till hufvudstaden, men för allt sedermera inköpt silfver har transporten till Stockholm besörjts och bekostats af säljaren, så att riksbanken icke haft andra utgifter, än för försling till och från Kongl. myntverket samt för proberingen derstädes, hvartill, då myntning sker, kommer myntskatt, hvilken banken, vid de silfverköp, som kommit till stånd, åtagit sig, lemnande åt säljaren betalning för hela värdet i finsilfver, ett medgifvande, som fullmäktige dock synas på sista tiden funnit sig böra inskränka. Då nämligen i sistlidne Juli månad anbud gjordes på silfver för omkring en million Rdr, antogs detta endast under vilkor att säljaren belastades med en tredjedel af myntskatten, ett vilkor, hvarpå säljaren synes icke hafva velat ingå, enär något köp af berörde silfverparti icke egt rum och anbudet derefter afstannat.

Beloppet af det under innevarande år intill Augusti månads slut köpta silfret utgör 70,511,976 S finsilfver, lemnande, utan afdrag för myntskatt, i mynt	Rdr	4,700,798:	47.
Myntskatten, $\frac{1}{3}$ procent, utgör	„	35,255:	83.
hvidan i mynt erhålles	Rdr	4,665,542:	64.

Omkostnaderna hafva varit:

för transport från Malmö till Stockholm utaf 160 stycken plantsar	Rdr	629:	20.
transportkostnader i Stockholm till och från Kongl. Myntverket utaf samtliga platsar, 931 stycken	„	334:	75.
för probering och värdering i Kongl. myntverket	„	1,163:	75.
utgörande för hvarje riksdaler riksmünt	0,00045	eller	0,045 öre.
afdraget för myntskatt utgör	0,00755	„	0,755 „
	<u>Sgr 0,00800 eller 0,800 öre.</u>		

samt alltså för hvarje specie 3,2 öre.

Det köpta plantssilfret är, med undantag allenast af 160 plantsar från Hamburg samt 50 från Kongsbergs silfververk i Norge, hitkommet från England.

I bankoutskottets vid sistl. riksdag memorial N:o 4 äro åtskilliga upplysningar meddelade beträffande sättet för probering af silfver i Hamburg.

På gjorda framställningar om åvägabringande af större noggrannhet och riktighet vid dylik probering, har, enligt hvad fullmäktige fått sig delgifvet, administrationen för Hamburger Bank svarat, att den icke funne anledning att vara betänkt på någon ändring i sättet för silfverproberingen, åtminstone så länge icke någon önskan derom framställdes af bankintressenterna i Hamburg, hvartill likväl dessa svårligen hade någon anledning, då ett dylikt yrkande icke afhörts från de större handelsplatserna, och öfverhufvud, i den ställning frågan om ändring af det tyska myntväsendet befunne sig. tidpunkten icke lämpade sig för denna frågas behandling.

Såsom redan är nämndt, hafva endast en mindre del af de inköpta plantarne hitkommit från Hamburg; och då riksbanken betalt dessa allenast efter det värde i svenskt mynt, de verkligen egt, har någon sådan förlust, som uppkom på en del af det under förlidet år köpta silfret, icke uppstått. Vid sådant förhållande synes frågan om en noggrannare probering och värdering af silfverplantar i Hamburg för närvarande hafva ett mindre praktiskt intresse för riksbanken

och måhända afven för den svenska affärsrörelsen ofverhufvud. enär det numera kända förfaringssättet derstädes sannolikt manar affärsmanen till varsamhet. Emellertid kan det knappast undgå uppmärksamhet, att administrationen för Hamburger Bank förklarar sig icke finna anledning till ändring i ett förfaringssätt, hvars otillförlitlighet torde vara obestridligt ådagalagd.

§ 6.

*Införel af
omyntadt
guld.*

Vid årets början innehade banken guld i omyntad form till värde af caroliner 307,567,647.

Intill den 30 Juni har inköp skett af guld till värde af caroliner 134,538,599.

hvertill komma 100 stycken dukater — hvilka numera i bankens räkenskap upptagas såsom omyntadt guld och bokföras efter deras värde i caroliner — 117,132. 134,655,731.

Behållningen utgjorde således den 30 sistl. Juni Carol. 442,223,378.

Förstnämnda guldparti bestod af 24 plantsar, införskrifna från England och enligt Kongl. myntverkets attest innehållande i fint guld $\text{R} 920,7245$ samt lemnande, utan afdrag för myntskatt, carol. 134,808,217.

Myntskatten derå, 2 per mille, utgör „ 269,618.
efter afdrag hvaraf återstå i mynt carol. 134,538,599.

Plantsarne innehöllo 13,727,500 uns standard-guld och kostade efter 77 sh. 9, 9½ å 10 pence per uns, £ St. 53,395, 18. 8.

Efter kurs af Rdr 17.75 pr £ St., motsvarade nämnde summa Rdr 947,777: 82, och då, såsom ofvan är nämnt, guld, utan afdrag för myntskatt, innehöll 134,808,217 caroliner, utgjorde metallvärdet i hvarje carolin, efter ofvan antagna kurs, Rdr 7: 03.

Kostnaderna för guldets hitförande hafva varit:

för inpackning och afsändning, jemte sjöförsäkring och kurtage £ St.

120. 8. 2, som, efter ofvan antagna kurs af Rdr 17,75, motsvara Rdr 2,137: 25.

transport „ 1,250: 61.

dragarepengar „ 8: 25.

profningkostnad, Rdr 1: 25 per plants „ 30: —

hvertill kommer värdet af det guld, som vid myntverket

aftagits för proberingen, 25 korn pr plants, motsvarande å Rdr 2: 60 „ 62: 40. 3,488: 31.

Hela kostnaden för guldets utgjorde alltså Rdr 951,266: 33.

Såsom ofvan är nämnt, lemnade guld, efter afdrag af myntskatten. 134,538,599 caroliner, och hvarje carolin motsvarar alltså Rdr 7,070, deraf belöper: på sjelfva guld Rdr 7,030.

„ myntskatten „ 0,014.

„ omkostnaderna „ 0,026.

Rdr 7,070.

Under den 15 sistl. Aug. hafva fullmäktige beslutat låta för bankens räkning från London hitföra guld för 50,000 £ St., hvilket under September månad hit inkommit och för profning aflemnats till myntverket. Som myntverkets

attest rörande profningen icke, när detta ämne af revisorerna behandlades, till riksbanken ankommit, har beräkning öfver kostnaden för detta guld ej nu kunnat meddelas.

§ 7.

Prisbestämning å carolinor samt utländskt guldmyn.

Sedan prisen å carolinor den 21 December 1871 blifvit bestämda: vid invexling till Rdr 7: 03 och vid utvexling till Rdr 7: 10, hafva fullmäktige den 8 sistl. Augusti höjt dessa pris till respektive Rdr 7: 08 och Rdr 7: 12; hvilka pris äfven gälla för 10-francsstycken i guld.

De förstnämnde dag fastställda pris å engelska sovereigns, neml Rdr 17: 80 vid invexling och Rdr 17: 90 vid utvexling, höjdes likaledes den 8 sistl. Augusti till respektive Rdr 17: 85 och Rdr 17: 95.

§ 8.

Försäljning af ombytadt silfver.

Under förra hälften af innevarande år äro försålda 6 stycken silfverplantsar, för hvilka, efter 37 Rdr pr kölnisk mark finsilfver, erhållits Rdr 27,929: 35,

§ 9.

Vexelhandeln.

För bankens utländska vaxelrörelse under år 1871 är redogjordt uti fullmäktiges berättelse till bankoutskottet vid sistlidne riksdag.

Under förra hälften af innevarande år har denna rörelse haft den omfattning, som af nedanstående uppgifter inhemtas.

	P. St.	Hamb. B:ko.	Francs.	Floriner.	Danska Riksdaler.	Norska Specier.
Behållning vid årets början ...	512,011 7	24 059,300 6	1,299,856 23	108,526 52	440,377 95	2,346 44
Ökning till och med 30 sistl. Juni	517,231 10	— 277,324	9 2,074,345 15	121,040 41	618,298 71	78 46
Säger	1,029,242 17	2 4,336,624 15	3,374,201 38	229,566 93	1,058,676 73	2,424 90
Minskning under samma tid ...	583,007 11	6 1,239,759 4	1,216,067 22	146,268 83	542,894 92	1,119 31
Behållning sistnämnda dag ...	446,235 5	8 3,096,865 11	2,158,134 16	83,298 10	515,781 77	1,305 59

I vaxlar, dragna på längre tid än 3 månader utgjorde:

	P. St.	Francs.	Danska Rdr.
behållningen vid årets början	35,274. 7. 11.	—	—
under året hafva intill den 30 sistl. Juni blifvit inköpta	49,301. 5. 8.	683,365. 42.	3,200. —
Säger	84,575. 13. 7.	683,365. 42.	3,200. —
hvaraf efter hand till metalliska kassan hänförts	47,977. 7. 5.	461,481. 55.	3,200. —
så att behållningen i dylika vaxlar sistnämnde dag utgjorde	36,598. 6. 2.	221,883. 87.	— — —

Enligt öfversigten af bankens ställning efter 1871 års bokslut, utgjorde vinsten på vaxelhandeln under året Rdr 98,099: 66.

Denna siffra utvisar likväl icke noggrannt det verkliga förhållandet, af den auledning, att vissa såväl inkomster som utgifter, tillhörande 1870, hvilka icke blifvit kända förrän under loppet af 1871, ingå i sistnämnde års räkenskaper, under det deremot andra, som i sjelfva verket tillhöra sistnämnde år, först under inrevarande år blifvit kända och kunnat bokföras.

Verkliga förhållandet kan ännu icke uppgifvas, emedan vissa omständigheter uti den från bankirhuset de Rothschild Frères i Paris afgifna räkning för 1871 icke bunnit blifva fullt utredda och bokföring i denna del således ännu ej kunnat ske.

Revisorerna meddela emellertid här nedan en sammandragen öfversigt för år 1871 af inkomster och utgifter, hvilka i räkenskapen föras under rubriken vaxelhandel, sådana dessa upptagas i hufvudboken för nämnde år. Härvid faller det dock lätt i ögonen, att vissa bland dessa inkomster och utgifter, exempelvis räntor å behållningar på utrikes orter och utgifter för införsel af silfver och guld, för probering m. m., endast indirekt kunna hänföras till vaxelhandeln.

Inkomster:

Vinst å köpta och sålda vaxlar.....	Rdr 173,425: 45.
räntor å behållningarne på utrikes orter	” 74,905: 57.
vinst å köpt danskt silfvermynt	” 12,000: —
godtgjorda kostnader för protesterade vaxlar	” 428: 86.
	<hr/> Rdr 260,759: 88.

Utgifter:

För inköpt guld.....	Rdr 10,370: 03.
” ” silfver.....	” 18,504: 90.
provision, stämpel och porto m. m. på utrikes orter	28,874: 93. *)
för vägning och probering af silfver och guld	35,149: 85.
frakt för d:o d:o	631: 25.
Mäklarekurtage	4,184: 41.
post- och telegraphporto, vaxelblanketter, stämpel- m. fl. utgifter	31,542: 07.
Arvodet: i Stockholm: till biträden vid vaxelhandeln 6,400: —	4,563: 01.
i Göteborg till vaxelombuden och deras biträde för år 1870	1,600: —
D:o för 1871	1,600: —
	<hr/> 3,200: —
Förlust å protesterade vaxlar	9,600: —
Minskning i bokföringsvärdet å de vid 1871 års slut inneliggande vaxlar, i följd af fullmäktiges beslut om nedsättning af det värde, hvartill utländska vaxlar å Hamb. B:ko, Danska riksdaler och Norska Specier skola bokföras	18,916: 83. **)
	<hr/> 29,197: 87.
	<hr/> Rdr 162,660: 22.

*) Denna post uppkommer genom skillnaden emellan bokföringsvärdet å de valutor, hvarmed det inköpta silfret eller guldets betalas, och det belopp i svenskt mynt, som af det inköpta silfret eller guldets erhålles.

**) Utgörande hufvudsakligen det belopp, som måst afskrifvas å de i § 9 af sistlidne års revisionsberättelse omförmälda, under år 1870 i Göteborg utaf handelsfirman C. Worm & C:ij köpta vaxlar å 1,425 P. Sterl.

Inkomster	Rdr 260,759: 88.
Utgifter	„ 162,660: 22.
	Vinst Rdr 98,099: 66.

Med afseende å det betydliga belopp, hvartill utgifterna för mäklarekurtage vid riksbankens vaxelslut under förlidet år uppgingo, hade fullmäktiges ordförande vid sammanträde den 1 sistlidne Augusti hemställt, huruvida icke, då känt vore, att andra penningeinträttningar vid sina vaxelslut icke blott besparade sig hela denna utgift eller någon del deraf genom särskildt aftal med mäklaren, utan till och med af det kurtage, riksbanken utbetalade, betingade sig större eller mindre del, skäl vore för handen att äfven Riksbanken vidtog någon åtgärd i denna syftning, i hvilket afseende ordföranden föreslog, att kurtaget tillsvidare nedsattes till hälften eller en tjugonedels procent, i stället för nu utgående en tiondedels procent af vaxelbeloppet.

Den ene af deputerade vitsordade hvad ordföranden anført samt yttrade att, efter hvad han tillförlitligt inhemtat, i andra penningeinträttningars räkenskaper dylika andelar af kurtage, som utgått från riksbanken, finnes upptagna såsom inkomst. Om nu detta otvifvelaktigt utvisade, att den afgift, mäklarestadgan medgäfvit mäklaren att högst erhålla såsom kurtage för vaxelslut, vore alltför hög och icke behöfelig såsom ersättning för mäklarens besvär, vore det väl ej rätt att afgiften till så högt belopp från riksbanken utbetalades, helst frågan äfven ur besparings synpunkt ej saknade sin vikt, då kurtageräkningarne, hvilka för första halfåret 1870 stego till 6,090 Rdr 54 öre, för första hälften af innevarande år uppgått till ej mindre än 13,760 Rdr 93 öre. Då denna utgift under nuvarande förhållanden till betydlig del komme andra penningeinträttningar och påpassliga enskilde trassenter eller köpare till godo på riksbankens bekostnad, och då det icke borde vara svårare för riksbanken att, när mäklare behöfde anlitas, med dem uppgöra om lägre kurtageavgift, än det visat sig vara för enskilde att derom träffa aftal, vore väl allt skäl att någon åtgärd äfven till riksbankens bästa härutinnan vidtoges. Det nuvarande förhållandet, härflutet från konkurrensen mäklarne emellan, medförde äfven den olägenhet, att noterin- garne och slutsedlarne om vaxelköp blefve otillförlitliga, och om äfven någon del af ett nedsatt kurtage skulle komma att ingå i kursen och sålunda ändock drabba Riksbanken, vore dock redan en tillförlitligare notering och trovärdiga slutsedlar en gifven vinst. Då det icke borde vara svårare för Riksbanken än för enskilda penningeinträttningar att i detta afseende iakttaga sitt bästa, men det ständiga utbetalandet af högsta kurtageavgiften endast ledde till att på det allmännas bekostnad gynna enskilda och gifva uppmuntran åt ett oskick, som i affärsrörelsens intresse borde stäffas, ansåg sig deputeraden böra instämma i ordförandens förslag att kurtage för vaxelslut skulle af riksbanken utbetalas endast med en tjugonedels procent af vaxelbeloppet såsom ett steg i rätt riktning.

I ordförandens förslag om nedsättning till hälften i kurtaget för vaxelslut instämde ytterligare en ledamot.

Deremot yttrades af den andre deputeraden, med hvilken de tvänne öfriga närvarande ledamöterna instämde, att ehuru Riksbankens utgifter för kurtage uppginge till så betydliga belopp, att en nedsättning deruti vore ganska önskvärd och det icke vore honom obekant att dylika aftal, som ordföranden påpekade, gjordes med mäklare, han likväl icke ansåge sig kunna tillstyrka den af ord-

föranden föreslagna åtgärd; i synnerhet som det, efter hans mening, vore att befara, att icke någon verklig besparing deraf skulle uppstå, utan att följden endast blefve att hvad man möjligen såge kurtageräkningarne nedsatta, i stället finge utgifvas i högre kurs för köpta och lägre för sålda vaxlar, hvarjemte han befarade att en stor del af den ganska förmånliga utrikes vaxelrörelsen skulle gå riksbanken ur händerna, enär andra penningeinträttningar icke skulle underlåta att vända sig en dylik åtgärd till godo, så mycket hellre som förmåga dertill åtminstone under nuvarande penningeställning ingalunda saknades dem.

Vid härefter anställd omröstning, godkändes det framställda förslaget af tre fullmäktige, bland hvilka ordföranden, men afslogs af tre; och hade fullmäktige alltså, då ordföranden egde afgörande röst, beslutat att tillsvidare, vid såväl köp som försäljning af utländska vaxlar för bankens räkning, endast en tjugonde-dels procents kurtage finge mäklare godtgöras, i stället för en tiondedels procent, som hittills utgått.

Detta beslut föranledde visserligen under den närmaste tiden derefter en betydlig inskränkning i den förut lifliga vaxelhandeln, som dock åter snart började växa, sedan fullmäktige beredt allmänheten lättad tillgång att köpa och sälja vaxlar direkt i riksbanken, utan anlitan af mäklare. Revisorerna meddela här en uppgift om bankens vaxelrörelse i Stockholm under Juli månad, som föregick beslutet, samt under Augusti och September månader.

Under Juli månad köptes P. Sterl. 49,645: 5, Francs 188,150: 49, Floriner 19,561: 23 och Danska Rdlr 122,167: 74, tillsammans motsvarande Rmt 1,280,546: 95, men såldes under samma tid P. Sterl. 141,778. 17. 9, Francs 951,779: 33, Bko *m/2* 505,483. 15, Danska Rdlr 17,230: 75 och Floriner 20,289: 46, tillsammans motsvarande Rmt 3,933,245: 72.

Under Augusti månad köptes P. Sterl. 12,811. 43; francs 18,442: 62 samt Danska Rdlr 18,622: 87, motsvarande Rmt 277,723: 47; hvaraf under förra hälften P. Sterl. 10,560. 6, Danska Rdlr 11,949. 4 och Francs 1,000, motsvarande Rmt 212,594. 81, samt under den sednare P. Sterl. 2,250. 18. 3, Danska Rdlr 6,673: 83 och Francs 17,442: 62, motsvarande Rmt 65,128: 66; men såldes P. Sterl. 20,519. 19. 11, Bko *m/2* 812,889, och Danska Rdlr 33,250, motsvarande Rmt 1,506,418: 04, hvaraf under förra hälften P. Sterl. 1,387. 16. 9, motsvarande Rmt 24,924: 21 och under den sednare P. Sterl. 19,132. 3. 2, Bko *m/2* 812,889 och Danska Rdlr 33,250, tillsammans motsvarande Rmt 1,481,493: 83.

Under September månad köptes P. Sterl. 56,714. 4. 7, Francs 650,690: 25, B:ko *m/2* 71,001. 3 och Danska Rdlr 3,135: 56, tillsammans motsvarande Rmt 1,547,861: 19; men såldes P. Sterl. 1,144. 13. 2, B:ko *m/2* 231,880 och Danska Rdlr 161,135. 24, tillsammans motsvarande Rmt 646,234: 13.

Då fullmäktiges ifrågavarande åtgärd ådragit sig uppmärksamhet, hafva revisorerna ansett sig böra utförligare redogöra för densamma och dess grunder.

*Bankens
tillgång i
obligationer.*

I § 4 af bankofullmäktiges berättelse till banko-utskottet vid sistlidne riksdag är Nedanstående tabell lembar upplysning om de förändringar, som härutinnan in-

Riksgälds-kontorets för återstoden af bankens fordran för lån till 1808 och 1809 årens krigskostnader			
Dito för anskaffande af medel till statens jernvägsbyggnader			
Dito för	dito	dito	.....
Dito för	dito	dito	.....
Arméens Ackords-amorteringsfonds			
Skånska hypoteks-föreningens			
Dito	dito	i Hamb.-B:ko	.....
Mälare-provinsernas hypoteks-föreningens			
Dito	dito	i Hamb.-B:ko	.....
Wermlands hypoteks-föreningens			
Smålands och Hallands hypoteks-föreningens			
Dito	dito	i Hamb.-B:ko	.....
Östgöta hypoteks-föreningens			
Dito	dito	i Hamb.-B:ko	.....

10.

redogjort beträffande bankens tillgång i obligationer för året 1871.
träffat under förra hälften af innevarande år.

Utgifningsår.	Ränta.	Lånets ursprungliga belopp.	Amorterings-tid.	Riksbankens behållning				
				den 31 Dec. 1871.		den 30 Juni 1872.		
				Nominal-värdet.	Inköpta för R:mt.	Nominal-värdet.	Inköpta för R:mt.	
1830	4 %	Rdr 6,600,000	år 1884	Rdr R:mt. 1,716,000	1,716,000	Rdr R:mt. 1,716,000	1,716,000	
1860	4½%	Th:r 10,000,000	38 år	Th:r Pr. kur. 1,448,400	3,620,119 12	Th:r Pr. kur. 1,486,300	3,717,512	44
1866	5 %	Th:r 9,932,300	65 år	Th:r Pr. kur. 154,100	366,377 12	Th:r Pr. kur. 181,400	438,645	59
1868	5 %	£ St. 1,150,000	62 ½ år	£ St. 72,100	1,193,967 08	£ St. 72,100	1,193,967	08
1840	4 %	Rdr 4,287,877: 75	40 år	Rdr R:mt 1,546,200	1,518,390	Rdr R:mt. 1,546,200	1,518,390	
1857	5 %	-----	på uppsägn.	Rdr R:mt. 169,500	169,500	-----	-----	
1858	4 %	B.m $\frac{1}{2}$ 8,766,600	40 ½ år	m $\frac{1}{2}$ Hamb. B. 10,900	14,533 33	m $\frac{1}{2}$ Hamb. B. 10,900	14,533	33
1854	4 %	Rdr 4,000,000	40 år	Rdr R:mt. 120,000	109,200	Rdr R:mt. 120,000	109,200	
1855	4 %	B.m $\frac{1}{2}$ 5,000,000	40 ½ år	m $\frac{1}{2}$ Hamb. B. 39,500	52,666 66	m $\frac{1}{2}$ Hamb. B. 39,500	52,666	66
1855	4 %	Rdr 1,353,200	40 år	Rdr R:mt. 106,500	96,915	Rdr R:mt. 198,000	178,260	
1854	4 %	Rdr 2,344,800	40 år	Rdr R:mt. 220,900	192,670	Rdr R:mt. 220,900	192,670	
1849	4 %	B.m $\frac{1}{2}$ 5,000,000	40 år	m $\frac{1}{2}$ Hamb. B. 192,500	239,341 67	m $\frac{1}{2}$ Hamb. B. 191,500	238,098	34
1854	4 %	Rdr 7,289,200	40 år	Rdr R:mt. 771,100	708,073	Rdr R:mt. 746,800	685,816	
1846	4 %	B.m $\frac{1}{2}$ 10,000,000	40 ½ år	m $\frac{1}{2}$ Hamb. B. 27,000	33,840	m $\frac{1}{2}$ Hamb. B. 27,000	33,840	
				Summa	10,031,592 98		10,089,599	44

Efter nominalvärdet innehade Banken:

	den 31 December 1871				den 30 Juni 1872.			
	Thaler Pr. kurant.	Mark Hamb. B:ko.	R:mt.	P. St.	Thaler Pr. kurant.	Mark Hamb. B:ko.	R:mt.	P. St.
Riksgäldskontorets obligationer, löpande med ..... 4 proc.	—	—	1,716,000	—	—	—	1,716,000	—
Dito med ... 4 ½ ”	1,448,400	—	—	—	1,486,300	—	—	—
Dito med ... 5 ”	154,100	—	—	72,100	181,400	—	—	72,100
Arméens ackords-amorteringfonds obligationer.	—	—	1,546,200	—	—	—	1,546,200	—
Hypoteksföreningars:d.o, löpande med 4 proc.	—	269,900	1,218,500	—	—	268,900	1,285,700	—
dito ” 5 ”	—	—	169,500	—	—	—	—	—
Summa	1,602,500	269,900	4,650,200	72,100	1,667,700	268,900	4,547,900	72,100

Under innevarande år äro köpta obligationer å Thaler Preuss. kurant, tillhörande 1858 och 1860 årens svenska statslån, å ett nominalbelopp af 53,600 Thaler efter dels 95 ½ dels 95 ¾ procent, samt tillhörande 1866 års svenska statslån å ett nominalbelopp af 27,400 Thaler efter 101 procent, hvarförutan till ett pris af 89 procent inköpts Wermlands hypoteksförenings 4-procents-obligationer å nominalbelopp 96,000 Rdr.

Sedan sist församlade riksdag bemyndigat fullmäktige att köpa och sälja äfven utländska obligationer och statspapper samt förordnat, att riksbankens behållna vinst för år 1871 skulle reserveras, för att användas till inköp af sådana, hafva fullmäktige, efter det förberedande upplysningar inhemtats, låtit i London uppköpa engelska consols för ett nominalbelopp af 80,000 P. Sterl., för hvilka betalts ett pris af 92 ½ procent.

I det af franska staten under innevarande år upptagna 5 procents lån låto fullmäktige för Riksbankens räkning genom Nordtyska banken teckna ett belopp af tre millioner francs. I följd af den betydliga teckningen till detta lån, har Riksbanken likväl icke erhållit större belopp, än 236,400 francs, hvilket belopp fullmäktige, med afseende på den utfästade räntegodtgörelsen för omedelbar inbetalning, låtit genom Nordtyska banken genast på en gång inbetala.

§ 11.

Inkomna förslitna och förfärdigade nya sedlar.

Fullmäktige hafva uti § 17 af sin till bankoutsrottet vid sistlidne riksdag afgifna berättelse meddelat uppgift angående antal och belopp inkomna förslitna och förfärdigade nya sedlar af hvarje särskild valör under år 1871.

För förra hälften af innevarande år meddelas följande:

	Inkomna förslitna sedlar.		Förfärdigade nya sedlar.	
	Antal.	Riksmynt.	Antal.	Riksmynt.
<i>Riksmynstsedlar:</i>				
af valören 1,000 Rdr	2,348	2,348,000	14,000	14,000,000
” ” 500 ”	1,101	550,500	8,000	4,000,000
” ” 100 ”	12,311	1,231,100	19,000	1,900,000
” ” 50 ”	12,308	615,400	—	—
” ” 10 ”	152,000	1,520,000	158,500	1,585,000
” ” 5 ”	213,800	1,069,000	250,000	1,250,000
” ” 1 ”	2,520,500	2,520,500	2,641,500	2,641,500
Summa	2,914,368	9,854,500	3,091,000	25,376,500
<i>Bankosedlar:</i>				
af valören 100 Rdr	22	3,300	—	—
” ” 33 $\frac{1}{3}$ ”	32	1,600	—	—
” ” 16 $\frac{2}{3}$ ”	7	175	—	—
” ” 10 ”	100	1,500	—	—
” ” 6 $\frac{2}{3}$ ”	200	2,000	—	—
” ” 2 ”	700	2,100	—	—
” ” 22 sk.	750	750	—	—
” ” 16, 12 & 8 sk.	500	156	25	—
Summa	2,311	11,581	25	—

Af utelöpande transportsedlar å 3 och 2 Rdr på ofärgadt papper har under förflutna halfår icke någon till inlösen företetts.

Bankens inom linien förda skuld för dylika sedlar utgör fördenskuld oförändradt det i öfversigten af bankens ställning efter 1871 års bokslut upptagna belopp af 340,801: 77, och balanseras således den 30 sistlidne Juni:

Utelöpande transportsedlar	Rdr 99,934: 77.
” sedlar å 3 och 2 Rdr på dubbla blad	” 105,217: 50.
” sedlar å 3 och 2 Rdr på enkla blad	” 135,649: 50.
<u>Säger 340,801: 77.</u>	

§ 12.

Riksdagens i § 15 mom. 2 af bankoreglementet införda beslut om begagnande å sedlar af de två lägsta valörerna af en tryckt namnteckning har satts i verket under loppet af sistlidne Juni månad.

Ang. tryckt namnteckning å sedlar af de två lägsta valörerna.

§ 13.

Genom antagna vexlingsförrättare äro under första hälften af innevarande år i landsorterna invexlade förslitna sedlar å 5 Rdr och derunder till belopp af Rdr 826,830: 62, hvarför provisionen utgjort Rdr 1,680: 35.

Invexling i landsorterna af förslitna småsedlar.

Antalet vexlingsförrättare är för närvarande 72, lånekontoren inberäknade.

§ 14.

In- och ut-
veaxling af
koppars-
skiljemynt.

In- och utveaxlingen af kopparmynt har under förra hälften af detta år för-
hållit sig som följer:

Af äldre prägel, som icke utveaxlas:	Behållning vid årets början.	Från all- mänheten in- vexlade.	Till Banken från Kongl. Myntverket levererade.	Från Ban- ken till all- mänheten ut- vexlade.	Behållning den 30 Juni 1872.
å 1, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{6}$ och $\frac{1}{12}$ sk.	224: 99	899: 96	— —	— —	1,124: 95
å 4, 2, 1, $\frac{2}{3}$, $\frac{1}{3}$ och $\frac{1}{6}$ sk.	85,271: 97	2,474: 89	— —	— —	87,746: 86
öresmynt:	16,050: —	1,200: —	48,300: —	22,350: —	43,200: —
	101,546: 96	4,574: 85	48,300: —	22,350: —	132,071: 81

Återstoden af det under förlidet år till Kongl. myntverket aflemnade äldre
kopparmynt har nu blifvit ommyntadt, och utgjorde bankens förråd i kopparmynt
af äldre prägel den 30 sistl. Juni efter prägelvärde Rdr 151,775: —, bokfördt
efter det värde, detsamma vid utmyntning lemna, till Rdr 88,871: 81.

Under den 11 sistl. Juli hafva fullmäktige sedermera anmodat Kongl. Stats-
kontoret förständiga vederbörande å Kongl. myntverket att, så snart ske kunde,
låta verkställa utmyntning af 40 fjerdingar af 2 öres och 30 fjerdingar af 1 öres
valören, till hvilken utmyntning gammalt kopparmynt af 1 och $\frac{1}{2}$ sk. bankos valör
skulle Kongl. myntverket till erforderligt quantum tillhandahållas.

§ 15

Om motta-
gande, vid
insättningar
och likvider
i riksbanken,
i riksbanken,
af enskilda
penninge-
anstalters
vexlar.

Sedan utöfver hvad tillföre varit medgifvet om mottagande i *lånekon-
toren* af enskilda penningeanstalters i Stockholm betalbara vexlar, genom 18 § i
bankoreglementet förordnats, att jemväl vid likvider och insättningar i *riksbanken*
dylika finge emottagas, hafva fullmäktige under den 28 sistl. Maj förordnat, att
alla svenska enskilda bankers, på Stockholms enskilda bank, eller Skandinaviska
kreditaktiebolaget, eller Aktiebolaget Stockholms Handelsbank eller Mälarepro-
vinsernas enskilda banks afdelningskontor i Stockholm utställda, vid uppvisandet
i Stockholm till betalning förfallna vexlar skola vid likvider och insättningar i
riksbanken emottagas, så framt de aflemnas så tidigt, att inkassering kan ske
samma dag, utan att göra hinder för kassa-redovisningen vid rörelsens för-
dagen slut.

Revisorerna finna de af fullmäktige beslutade bestämmelserna i afseende å
tillämpningen af ofvan nämnde föreskrift i det hela ändamålsenliga, men vilja
uttala den förmodan, att inskränkningen beträffande tiden för vexlars emottagande
må kunna bortfalla.

§ 16.

Depositionsrörelsen utan ränta visar för förra hälften af år 1872.

Depositions-
rörelsen.

Behållning vid årets början.....	Caroliner.	Riksmünt.
Under halfåret i bankens depositions-kontor insatte	899.	17,177,662: 03.
	1,082.	141,643,966: 42.
	Sgr 1,981.	158,821,628: 45.

	Caroliner.	Riksmynt.
hväremot uttagits	Transport 1,981. 788.	158,821,628: 45. 142,449,998: 42.
Behållningen i Depositionskontoret utgjorde alltså den 30 Juni	1,193.	16,371,630: 03.
hvertill böra läggas i lånekontoren samma dag inestående		324,500: —
	Summa 1,193.	16,696,130: 03.

Då de till depositionskontorets redovisning hörande medel, som bestå dels af låne- och kreditivförslag till åtskilliga verk och inrättningar, dels af förskott till postvexelrörelsen samt andra, banken tillhöriga medel, tillhopa ..... Rdr 7,193,279: 91.
frändragas, återfinnes den summa, som i tryckta uppgiften rörande metalliska kassan och sedelstocken den 30 sistl. Juni innevarande år är upptagen i beräkningen af dåvarande sedelstock, eller ..... Rdr 9,502,850: 12.

§ 17.

Postvexelrörelsens omfattning under förra hälften af innevarande år inhemtas af nedanstående sammandrag:

Postvexelrörelsen.

	Antal vexlar.	Riksmynt.
Postvexlar, utelöpande vid 1871 års slut		960,644: 93.
„ utfärdade af riksbanken	581	9,781,789: 07.
„ „ „ Göteborgs lånekontor	536	10,761,331: 96.
„ „ „ Malmö „	204	3,784,480: 74.
„ „ „ Wisby „	383	754,231: 75.
	Säger 1,704	25,081,833 52.
		26,042,478: 45.
„ infriade af riksbanken	16,125,235:	48.
„ „ „ Göteborgs lånekontor	4,901,020:	64.
„ „ „ Malmö „	849,609:	53.
„ „ „ Wisby „	178,490:	74.
„ utelöpande den 30 Juni 1872		22,054,356: 39.
		3,988,122: 06.
Förskott för rörelsens bedrifvande, oliqvideradt vid 1871 års utgång	3,700,000:	—
„ oliqvideradt den 30 Juni 1872		3,700,000: —
	Summa skuld	7,688,122: 06.
Tillgång: kontant i Riksbanken	5,654,997:	28.
„ „ i Göteb. lånek.	313,051:	32.
„ „ i Malmö „	1,345,147:	79.
„ „ i Wisby „	355,361:	42.
	7,668,557:	81.
remitterade och under transport varande medel från lånekontoret i Malmö	19,564:	25.
		7,688,122: 06.

§ 18.

*Depositions-
hälfeets
begagnande.*

För de af banken i förvar emottagna deposita har den influtna afgiften uppgått under år 1871 till Rdr 1,264: 84 och under sistförflutna halfåret till Rdr 184: 10.

§ 19.

*Kassa-
rörelsen.*

Fullmäktige hafva i sin berättelse till sistlidne riksdags bankoutskott meddelat uppgift om bankens kassarörelse under år 1871.

Under förra hälften af innevarande år har denna rörelse haft följande omfattning:

	Caroliner.	Silfver i Rmt.	Riksmünt.
<i>Insättningar:</i>			
för Depositionskontoret	1,082.	—	141,643,966: 42.
„ Diskontkontoret	—	—	92,874,492: 03.
„ Räkenskapskontoret	146,173, $\frac{231}{1000}$	2,880,445: 49.	32,974,022: 60.
Summa	147,255, $\frac{231}{1000}$	2,880,445: 49.	267,492,481: 05.
<i>Uttagningar:</i>			
för Depositionskontoret	788.	—	142,449,998: 42.
„ Diskontkontoret	—	—	95,521,458: 14.
„ Räkenskapskontoret	6,491, $\frac{500}{1000}$	221,878: 21.	35,503,962: 81.
Summa	7,279, $\frac{500}{1000}$	221,878: 21.	273,475,419: 37.
Specialkassornas debet	7,194.	—	559,402,126: 28.
„ kredit	6,288.	—	559,342,935: 77.
„ saldo	906.	—	59,190: 51.

Låne- och kreditivrörelsen.

§ 20.

*Riksgälds-
kontorets
skuld till
banken.*

Af Riksgäldskontorets till banken utfärdade obligationer för lån till 1808 och 1809 årens krigskostnader, å hvilka stadgad afbetalning sker en gång årligen, återstodo den 30 Juni innevarande år oliqviderade 286 stycken å tillsammans Rdr 1,716,000: —

Den i 5 mom. af § 39 i bankoreglementet omförmälda, inom linien förda fordran hos Södertelge kanalbolag balanseras oförändrad i räkenskaperna, hvar emot de i § 41 af 1871 års bankoreglemente omförmälda fordringar hos staten blifvit, i enlighet med sist församlade riksdags beslut, ur räkenskaperna afskrifna, jemte de öfriga inom linien förda fordringar, hvilkas afförande ur räkenskaperna Riksdagen, på framställning af sist församlade Revisorer, beslutat.

§ 21.

Låne- och kreditiv-rörelsens ställning den 30 Juni utvisade:

Låne- och
kreditiv-rö-
relsen.

	Utestående.	Oanvänt.	Förlag.	I lånerörelsen använda upp- och afskrifnings-samt depositmedel.	På upp- och afskrifning inestående medel.	På deposit-räkning inestående medel.
Filialbanken i Carlskrona... kreditiv	244,872 ⁸³	255,127 ¹⁷	500,000	—	—	—
d:o i Gefle	153,901 ¹⁰	346,098 ⁹⁰	500,000	—	—	—
d:o i Hudiksvall	—	300,000	300,000	—	—	—
d:o i Oscarshamn	79,685 ³⁶	150,314 ⁶⁴	230,000	—	—	—
d:o i Piteå	111,359 ²¹	58,640 ⁷⁹	170,000	—	—	—
d:o i Skaraborgs län	250,018 ⁹⁸	249,981 ⁰²	500,000	—	—	—
d:o i Sundsvall	22,400	77,600	100,000	—	—	—
<i>Diskontkontoret.</i>						
Diskontering af vexlar	3,656,029 ⁹⁶	2,445,014 ⁰⁵	12,000,000	4,220,744 ⁴¹	3,269,444 ⁶²	2,058,970
Lån på löpande förskrifning	7,527,846 ³⁴					
” ” vågförda effekter	1,115,539 ¹⁵					
Kassakreditiv af beviljade 10,577,800 Rdr	3,921,328 ⁹⁶					
Utlåning med omsättningsrätt	3,454,985 ⁹⁵		5,900,000			
<i>Lånekontoret i Göteborg.</i>						
Diskontering af vexlar	958,083 ⁹⁸	428,921 ²⁹	4,500,000		197,430 ⁵³	54,500
Lån på löpande förskrifning	1,867,527 ¹⁶					
” ” vågförda effekter	430,750					
Kassakreditiv af beviljade 1,489,200 Rdr	814,717 ⁵⁷					
Utlåning med omsättningsrätt	2,139,256 ⁵⁹	460,743 ⁴¹	2,600,000			
<i>Lånekontoret i Malmö.</i>						
Diskontering af vexlar	1,095,228 ⁷⁷	542,132 ⁷⁰	3,000,000		261,518 ³⁰	—
Lån på löpande förskrifning	785,573 ¹³					
Kassakreditiv af beviljade 1,014,900 Rdr	577,065 ⁴⁰					
Utlåning med omsättningsrätt	957,418 ⁷³	372,581 ²⁷	1,330,000			
<i>Lånekontoret i Wisby.</i>						
Diskontering af vexlar	128,650 ⁸³	21,469 ⁰²	300,000	4,508 ⁸³	82,250	1,200
Lån på löpande förskrifning	34,900					
Kassakreditiv af beviljade 238,050 Rdr	140,958					
Utlåning med omsättningsrätt	148,530 ⁹⁸					
Säger	30,616,628 ⁹⁸	5,708,624 ²⁶	32,100,000	4,225,253 ²⁴	3,810,643 ⁴⁵	2,114,670
	36,325,253: 24.		36,325,253: 24.			

Aflöningsstaten är sålunda bestämd:

två ledamöter i styrelsen, hvardera 600 Rdr	Rdr 1,200.
en styrelseledamot och bankoombud	„ 1,200.
kamererare, tillika kassör: arvode	1,200.
missräkningspenningar	300.
bokhållare, tillika registrator	„ 900.
ombudsman	„ 300.
vaktbetjent, jemte bostad och vedbrand, ...	„ 150.
	<hr/>
	Summa Rdr 5,250.

Kontoret skall hållas öppet för allmänheten två timmar hvarje söknedag, och skall styrelsen minst två dagar i hvarje vecka sammanträda för pröfning af låne-, diskonterings- och kreditivansökningar; börande samtliga ledamöter vara tillstådes samt för bifall till ansökning om försträckning i beslutet ense.

I afseende på styrelsens åligganden i öfrigt lända bankoreglementets föreskrifter i tillämpliga delar till efterrättelse.

Upp- och utlåningsräntan är tills vidare bestämd lika som i riksbanken och lånekontoren.

Till fond för vexeldiskontering, utlåning på kort tid eller uppsägning samt kassa-kreditivrörelse äro anvisade 300,000, och till fond för utlåning med omsättningsrätt 500,000 Rdr.

Föreskriften i bankoreglementets 35 §, angående rättighet för allmänheten att i låneangelägenheter skriftvexla omedelbart utan anlitan af kommissionär, rörande tillämpning af hvilken föreskrift vid riksbanken samt lånekontoren i Göteborg, Malmö och Wisby redogörelse lemnas i § 26 här nedan, är vid afdelningskontoret i Luleå från början tillämpad i hela sin utsträckning, enligt närmare bestämmelser, som af fullmäktige blifvit meddelade.

§ 23.

Den vid sistlidne riksdag beslutade utlåning på viss uppsägningstid af högst tre månader har tagit sin början från och med den 1 Juli, och har densamma intill den 21 sistl. September begagnats till ett belopp af Rdr 2,268,675: —, hvarå dock under samma tid till banken ånyo ingått Rdr 515,000: —

Utlåning på uppsägningstid.

§ 24.

Med afseende på inträffad betydlig stegring i prisen på jern och andra vägförda effekter, hafva fullmäktige den 29 Februari detta år, med tillämpning af föreskriften i reglementets 30 §, något höjt de senast den 2 November 1871 bestämda pris för belåning i riksbanken och Göteborgs lånekontor af berörde slags varor.

Belåningspris å jern samt andra vägförda effekter.

§ 25.

Den i § 31 af 1871 års reglemente sparbanker och folkbanker i riket medgifna kreditiv-rätt utan inträdesafgift har under nästlidet år begagnats af sparbankerna i Carlskoga, Daga härad, Gefleborgs län, Hjorted, Hudiksvall, Kronobergs län, Misterhult, Nyköping, Oskarshamn, Stockholms stad, Stockholms län, Södertelje, Wernamo, Westmanlands län, för Göteborgs stad, Göteborgs och Bohus

Kassakreditiv till Sparbanker.

län, Carl Johans församling, Alingsås, Borås, Skara, Marstrand, i Kongsbacka för Fjäre härad, i Svenljunga, för Malmö, Lund, Christianstad, Ystad, sparbanken för Lunds stad med kringliggande land, i Cimbrishamn, Helsingborg, Wemmenhögs, Frosta, Vestra och Östra Göinge häraders, Wällufs och Helsingborgs landförsamlings, Oxie, Skytts, Norra och Södra Åsbo samt Willands häraders, Ingelstads och Jerrestads, Ousby, Glimåkra, Eslöfs, Svalufs m. fl. socknars, Wittsjö kommuns, Tvings och Eringsboda, Klörups och Onsjö häraders sparbanker, hvartill komma Stockholms, Örebro och Sundsvalls folkbanker; eller 51 stycken med ett sammanlagdt kreditiv-belopp af 351,900 riksdaler. För år 1870 voro kreditiv beviljade åt 50 dylika inrättningar på ett belopp af 336,400 riksdaler.

§ 26.

Tillämpning af reglementets föreskrifter rörande omedelbar skriftvexling med allmänheten i låneangelägenheter, inlemnareansvarighetens upphörande samt förbud för tjänstemän att vara lånekommisionärer.

I sammanhang med andra föreskrifter beträffande tillämpningen af det vid sistlidne riksdag fastställda bankoreglementet, beslöto fullmäktige d. 28 Maj, i afseende på stadgandet i 35 §, om rättighet för allmänheten att i upp- och utlåningsärenden hos riksbanken och lånekontoren omedelbart skriftvexla, utan anlåtande af kommissionär och utan särskild afgift, anmoda styrelserna för lånekontoren att inkomma med förslag å de anordningar, hvilka i och för verkställigheten af berörda föreskrift kunde finnas erforderliga; hvaremlertid förut varande anstalter i och för skriftvexling med allmänheten i låneärenden komme att oförändrade bibehållas, jemte dervid bestämda afgifter; och förklarades derjemte, dels att förbudet i 2 mom. af 35 § för vissa tjänstemän att såsom kommissionärer taga befattning med vexeldiskontering eller med anskaffande af lån eller kreditiv skulle tillämpas först i sammanhang med de utvidgade anordningarne för skriftvexling i låneärenden, dels att den i 53 § mom. 2 af 1871 års bankoreglemente gifna föreskrift om skyldighet för inlemnare af lånedokument att derå teckna sin ansvarighet för detsammans rättighet skulle blifva gällande intilldess nyssberörde anordningar hunnit vidtagas.

Efter det yttranden och förslag inkommit från lånekontorsstyrelserna, företogo fullmäktige dessa ämnen först, hvad beträffade afdelningskontoret i Luleå, den 22 Augusti och hvad beträffade riksbanken samt lånekontoren i Göteborg, Malmö och Wisby den 5 September.

Vid pröfningen af dithörande frågor förekom särskildt till öfverläggning, huruvida tillämpningen af 35 §:s 1 mom. redan nu kunde och borde, hvad angick riksbanken samt lånekontoren i Göteborg och Malmö, utsträckas till utlåningen med omsättningsrätt. Under åberopande af hvad fullmäktige i detta afseende anfört vid afgifvande till sisthållna riksdags bankoutskott af förslaget till nytt bankoreglemente, anfördes att, till följd af riksdagens beslut, inlemnarens af lånehandling ansvarighet för dess rättighet skulle upphöra och att detta torde i fråga om lån med omsättningsrätt göra nödvändigt vidtagandet af försigtighetsåtgärder, som icke utan ökade svårigheter och äfventyr läte sig verkställa, om samtidigt tillfälle skulle lemnas att omedelbart insända dylika lånehandlingar. Dessa svårigheter måste isynnerhet göra sig gällande för Stockholms, Göteborgs och Malmö lånedistrikter med deras större viåd och talrikare befolkning; hvaremot såväl för Wisby som för Luleå distrikt svårighet ej borde möta för vederbörande styrelser att ega eller forskaffa sig tillförlitliga upplysningar äfven om sökande af lån med omsättningsrätt samt löftesmän för sådana lån.

Med afseende på dessa förhållanden stannade fullmäktige i den åsigt, att rättigheten till omedelbar skriftvexling med riksbanken samt Göteborgs och Malmö länekontor icke för närvarande borde utsträckas till omsättningsutlåningen vidare, än att slutbetalningar å omsättningslån finge direkt insändas, enär i annat fall antingen styrelserna skulle blifva nödsakade till en så stor betänksamhet vid beviljande af lån, att mången derpå kunde blifva lidande, eller ock riksbanken och de nämnde länekontoren utsättas för alltför mycket äfventyr vid pröfningen af lånehandlingar.

I öfverensstämmelse härmed beslöts, hvad angick riksbanken samt länekontoren i Göteborg och Malmö, att undantag från rättigheten att genom skriftvexling omedelbart hänvända sig till dessa skulle ega rum för frågor om erhållande eller omsättning af lån med omsättningsrätt, hvaremot rätt till skriftvexling i alla upp- och utlåningsärenden utan undantag lemnades hvad angick länekontoret i Wisby samt afdelningskontoret i Luleå. För öfrigt meddelades dels bestämmelser till iakttagande för allmänheten vid dylik skriftvexling, dels föreskrifter i afseende på göromålens handläggning med mera inom riksbanken och kontoren.

I sammanhang härmed förordnade fullmäktige, att den i 53 § mom. 2 af 1871 års bankoreglemente gifna föreskrift om skyldighet för inlemnare af lånedokument att derå teckna sin ansvarighet för detsammars rättighet från och med den 1 Oktober, då de nya anordningarne komme att träda i verket, icke vidare skall tillämpas, men att deremot föreskriften i 2 mom. af 35 § i sist utfärdade reglemente, om förbud för vissa tjenstenän att såsom kommissionärer taga befattning med vexeldiskontering eller med anskaffande af lån eller kreditiv vid samma tid komme att träda i tillämpning.

Dessa upplysningar äro hemtade ur fullmäktiges protokoll. Åtgärderna utgöra viktiga steg i den af sednaste riksdag beslutade riktning, som angifves i reglementets § 35 mom. 1, så lydande:

“Allmänheten är berättigad att i upp- och utlåningsärenden hos riksbanken och länekontoren personligen eller genom ombud utföra sina angelägenheter, äfvensom att derom omedelbart skriftvexla. Alla häraf i riksbanken och länekontoren härflytande bestyr besörjas afgiftsfritt, under de vilkor och förbehåll, fullmäktige bestämma.“

Ehuru det måste erkännas, att denna föreskrift, tillika med flera andra af sednaste riksdag beslutade förändringar, i betydlig mån förorsakat rubbning i förutvarande förhållanden, och att fullmäktige på grund deraf haft skäl för den försigtigheten att icke vid riksbanken och alla länekontoren på en gång fullständigt genomföra denna förändring, medgifva dock här anförda ordalag ingen sådan tolkning, att det kan ankomma på fullmäktige att bestämma, huruvida en del låntagare — de, som i Stockholm, Göteborg eller Malmö söka lån med omsättningsrätt — skola komma i åtnjutande af den för alla afsedda fördelen att i låneärenden få vända sig omedelbart till riksbanken eller icke.

Som emellertid fullmäktige den 5 September, i fråga om medgifvande af omedelbar skriftvexling med banken i låneärenden, funno sig endast “för närvarande“ ej kunna gå längre, än då skedde, föreställa sig revisorerne, att fullmäktige låta sig angeläget vara att, så snart omständigheterna medgifva, bringa riksdagens ifrågavarande beslut till full verkställighet. Serskildt beträffande lån med omsättningsrätt synas de betänkligheter i och för riksbankens betryggande mot bedrägeri, hvilka vid sådana låns första beviljande väl kunna af sorg-

lig erfarenhet förklaras, icke böra lägga synnerliga hinder i vägen mot omedelbar skriftvexling med riksbanken vid *omsättning* af sådana lån.

§ 27.

Upp- och ut-
låningsrän-
tan.

I bestämmelserna om utlåningsräntan har under förflutna delen af innevarande år ingen ändring vidtagits, men tillägg till förut gällande bestämmelser har gjorts beträffande lån på uppsägning sålunda, att den för särskilda slags säkerheter gällande *lägsta* räntesats skall tillämpas för lån på en månads uppsägning eller derunder, och den *högre* räntesatsen för lån på längre uppsägningstid än en månad.

Utlåningsräntan, lika för samtliga kontoren, är sålunda för närvarande:
4 procent: för vaxel på 3 månader eller kortare tid samt för lån på enahanda tid eller på högst en månads uppsägning mot säkerhet af aktier, publika papper och vågförda effekter;

4½ procent: för vaxel på längre tid än tre månader och för lån på längre tid än tre månader eller på längre uppsägningstid än en månad mot ofvan nämnde slag af säkerhet, äfvensom för lån på tre månader eller derunder eller på högst en månads uppsägning mot säkerhet af löpande förskrifning;

5 procent: för lån på längre tid än tre månader eller på längre uppsägningstid än en månad, när säkerheten utgöres af löpande förskrifning.

Kreditivräntan, hvilken för kreditiven till riksgäldskontoret, kongl. kommerskollegium, jernkontoret, sparbanker och s. k. folkbanker är i reglementet fastställd till 4 procent, är hvad beträffar andra kreditiv fortfarande 5 procent; och är kreditivafgiften likaledes oförändradt en half procent för år räknadt å kreditivets hela belopp.

Upplåningsräntan har under året bibehållits oförändrad och utgör:

på upp- och afskrifningsmedel, insatta af enskilda personer, en och en half procent, men för dylika af banker insatta medel en procent;

på deposition: på 2 månaders uppsägning 2½, på 3 månaders 3 och på 4 månaders uppsägning 3½ procent.

§ 28.

Diskontrörel-
sen.

Af Bankens diskontkontors samt lånekontorens i Göteborg, Malmö och Wisby räkenskaper för år 1871 meddelas nedanstående, med ledning af de från vederbörande revisorer inkomna berättelser upprättade sammandrag:

A. Handels- och Näringsdiskontfondens rörelse.

	Anvisad fond jemte förstärkningar derå från bankens reservfond.		U p p l å n i n g.						
			Upp- och afskrifningsräkning.		Deposit-räkning.		Summa.		
<i>Vid årets början anvisade anslag samt inestående medel:</i>									
i bankens diskont-kontor ...	7,250,000	—	4,141,808	22	2,416,000	—			
i Göteborgs lånekontor ...	4,000,000	—	704,179	53	58,200	—			
i Malmö dito ...	2,200,000	—	356,958	30	—	—			
i Wisby dito ...	300,000	—	124,954	—	1,200	—			
= 21,553,300,05		13,750,000			5,327,900	05	1,200	2,475,400	7,803,300 05
<i>Under året anordnade förstärkningar i anslagen samt insatta medel:</i>									
i bankens diskont-kontor ...	16,050,000	—	44,309,103	68	942,260	49			
i Göteborgs lånekontor ...	947,000	—	6,213,745	93	4,500	—			
i Malmö dito ...	800,000	—	1,949,050	—	—	—			
i Wisby dito ...	18,500	—	1,160,567	90	9,600	—			
S:gr		17,815,500			53,632,467	51	9,600	956,360	49 54,588,828 —
		31,565,500			58,960,367	56		3,431,760	49 62,392,128 05
<i>Återbetalda förstärkningar samt uttagna medel:</i>									
från bankens diskont-kontor	11,800,000	—	44,098,567	58	1,448,798	33			
» Göteborgs lånekontor ...	447,000	—	6,687,023	08	5,800	—			
» Malmö dito ...	—	—	1,902,490	—	—	—			
» Wisby dito ...	18,500	—	1,128,059	10	9,600	—			
		12,265,500			53,816,139	76	9,600	1,464,198	33 55 280,338 09
<i>Vid årets slut anvisade anslag och inestående medel:</i>									
i bankens diskont-kontor ...	11,500,000	—	4,352,344	32	1,909,462	16			
i Göteborgs lånekontor ...	4,500,000	—	230,902	38	56,900	—			
i Malmö dito ...	3,000,000	—	403,518	30	—	—			
i Wisby dito ...	300,000	—	157,462	80	1,200	—			
= 26,411,789,96.		19,500,000			5,144,227	80	1,200	1,967,562	16 7,111,789 96

				U t -	
				Vexel-diskontering.	
<i>Utestående vid årets början:</i>					
i bankens diskont-kontor		2,300,727	54		
i Göteborgs låne-kontor		743,268	08		
i Malmö d:o		899,200	92		
i Wisby d:o		136,692	65	4,079,889	19
<i>Under året utlemnade:</i>					
i bankens diskont-kontor		8,034,691	18		
i Göteborgs låne-kontor		3,113,844	96		
i Malmö d:o		3,013,361	37		
i Wisby d:o		485,778	48	14,647,675	99
	Säger			18,727,565	18
<i>Under året inbetalda eller afförda:</i>					
i bankens diskont-kontor		7,693,616	70	b)	
i Göteborgs låne-kontor		2,611,364	90	c)	
i Malmö d:o		2,856,938	72	e)	
i Wisby d:o		508,104	21	f)	13,670,024 53
<i>Utestående vid 1871 års slut:</i>					
i bankens diskont-kontor		2,641,802	02		
i Göteborgs låne-kontor		1,245,748	14		
i Malmö d:o		1,055,623	57		
i Wisby d:o		114,366	92	5,057,540	65

- a) I beloppet ingår återbetalning af förut uppburen konkursutdelning 687 Rdr 90 öre.
 b) Häraf inom linien förda 1,846 Rdr 92 öre.
 c) " " " " 4,252 " 46 "
 d) " " " " 889 " 21 "
 e) Afskrifning för 2 vaxlar 478 " 60 " häri inbegripna.
 f) Häraf inom linien förda 3,985 " 90 "
 g) " " " " 1,251 " 41 "

lån i n g.

mot hypothek af				Kassa-kreditiv.				S u m m a.	
löpande förskrifningar m. m.		vågförda effekter.							
4,107,044	71	1,355,792	33	2,763,388	94				
1,820,469	30	1,149,960	—	694,086	70				
741,493	86	—	—	549,156	61				
22,050	—	—	—	98,261	41	4,104,893	66	17,381,593	05
	6,691,057		87	2,505,752	33				
12,631,255	—	1,713,170	—	44,266,343	83				
5,154,660	—	789,250	—	8,237,057	66				
2,701,637	90 a)	—	—	5,018,244	97				
64,300	—	—	—	1,259,170	—	58,780,816	46	96,482,765	35
	20,551,852		90	2,502,420	—				
	27,242,910		77	5,008,172	33	62,885,710	12	113,864,358	40
11,341,498	54	1,917,408	12	42,906,158	92				
4,973,817	01 d)	1,516,920	—	8,244,646	75				
2,382,608	63	—	—	4,973,589	87				
73,050	—	—	—	1,258,421	41	57,382,816	95	93,258,143	78
	18,770,974		18	3,434,328	12				
5,396,801	17	1,151,554	21	4,123,573	85				
2,001,312	29	422,290	—	686,497	61				
1,060,523	13	—	—	593,811	71				
13,300	—	—	—	99,010	—	5,502,893	17	20,606,214	62
	8,471,936		59	1,573,844	21				

Nedanstående tabell utvisar medelbeloppen af handels- och näringsdiskontfondens serskilda upp- och utlåningsgrenar vid samtliga kontoren under år 1871.

	Innestående		Utestående			
	å upp- och afskrif- nings- räkning.	å deposit- räkning.	vexel- diskon- tering.	mot hypotek af		genom å kassa- kreditiv lyftade.
				löpande förskrif- ningar. m. m.	vågförda effekter.	
Under Januari	5,199,600	2,436,500	4,006,600	6,762,900	2,621,300	4,898,500
„ Februari	4,993,200	2,413,400	3,862,700	6,786,700	3,016,800	5,188,500
„ Mars	4,305,200	2,390,300	4,249,800	7,019,400	3,241,300	5,442,600
„ April	4,722,200	2,278,800	4,491,400	6,835,800	2,936,400	5,366,400
„ Maj	4,297,000	2,171,900	4,428,700	6,695,300	2,670,100	5,301,100
„ Juni	4,205,000	2,137,500	4,427,400	6,648,600	2,369,600	5,177,800
„ Juli	4,086,100	2,237,500	4,168,400	6,517,100	1,980,000	5,095,500
„ Augusti	4,446,700	2,224,000	3,768,400	6,773,300	1,707,800	4,969,000
„ September	4,062,000	2,168,000	3,720,100	6,486,900	1,484,300	5,358,400
„ Oktober	4,301,800	2,143,500	3,989,200	6,455,300	1,416,700	5,552,600
„ November	3,702,900	2,081,000	4,412,400	6,721,100	1,385,100	5,236,200
„ December	4,926,800	2,057,700	4,857,200	7,890,500	1,384,300	5,073,900

B. Allmänna Diskontfondens rörelse.

<i>Det under år 1871 anvisade förlag har utgjort:</i>					
i bankens diskontkontor	5,900,000: —				
i Göteborgs lånekontor	2,600,000: —				
i Malmö d:o	1,330,000: —				
i Wisby d:o	170,000: —				
eller tillsammans		10,000,000: —			
<i>Häraf voro vid årets början utestående:</i>					
i bankens diskontkontor		5,284,080	01		
i Göteborgs lånekontor		2,485,130	03		
i Malmö d:o		1,198,827	83		
i Wisby d:o		169,115	19	9,137,153	06
<i>Under året hafva utbetalts:</i>					
i Stockholm		2,422,520	—		
i Göteborg		1,295,040	—		
i Malmö		653,180	—		
i Wisby		94,640	—	4,465,380	—
Säger				13,602,533	06

		Transport			13,602,533 06
<i>Deremot influtit:</i>					
i Stockholm	3,548,490: 31	*)			
med tillägg af inom linien förda	16,258: 95	3,564,749	26		
i Göteborg	1,575,827: 62				
jemte beloppet för dito	2,266: 33	1,578,093	95		
i Malmö		817,454	15		
i Wisby	106,020: —				
med tillägg af inom linien förda	882: 73	106,902	73	6,067,200	09
<i>så att fonden vid 1871 års slut, oberäknadt inom linien förda fordringar, hade utestående:</i>					
i bankens diskontkontor		4,141,850	75		
i Göteborgs länekontor		2,202,076	08		
i Malmö dito		1,034,553	68		
i Wisby dito		156,852	46	7,535,332	97

C. Tabell öfver inkomster och utgifter å Diskontrörelsen år 1871.

Inkomster:	I Stockholm.	I Göteborg.	I Malmö.	I Wisby.	Summa.
a) af handels- och näringsdiskontfonden.					
Å vexeldiskontering:					
förskottsränta	113,939 04	40,078 26	41,191 40	6,263 31	} 201,831 02
öfverränta	10 57	19 69	43 96	3 55	
kapitalinbetalningar å inom linien förda vaxlar	281 24	—	—	—	
Å utlåning mot hypotek af löpande förskrifningar, aktier, publika papper eller annan säkerhet:					
ränta till förtallodagen	217,830 44	80,350 23	42,977 06	1,161 39	} 345,716 93
öfverränta	1,831 14	1,032 51	525 61	2 10	
kapitalinbetalningar å inom linien förda lån	—	6 45	—	—	
Å utlåning mot pant af vågförda effekter:					
ränta till förtallodagen	61,848 08	43,652 89	—	—	} 108,133 26
öfverränta	2,632 29	—	—	—	
Å kassakreditiv-rörelsen:					
inträdesafgifter	31,640 87	6,088 —	4,117 —	852 50	} 260,263 57
ränta	144,484 89	37,118 28	29,731 37	6,230 66	
Transport	574,498 56	208,346 31	118,586 40	14,513 51	915,944 78

*) Hvaraf 11,377 Rdr 51 öre vid 1871 års slut inestående å räkningen: »Afslagna diskontomsättningar».

	I Stockholm.	I Goteborg.	I Malmö.	I Wisby.	Summa.
Transport	574,498 56	208,346 31	118,586 40	14,513 51	915,944 78
Innehållen för mycken ränta å upp- och afskrifningsräk- ningen vid 1870 års slut	—	254 17	—	—	254 17
Försålde inventarier	—	12 50	—	—	12 50
= 916,211: 45. =					
b) af allmänna diskontfonden:					
Förskottsrenta	200,302 85	106,476 07	50,712 39	7,172 23	} 427,764 49
Öfverränta	34,748 64	16,927 53	8,082 88	880 57	
Kapitalinbetalningar å inom linien förda lån	602 20	—	641 72	—	
Ränte- d:o d:o å d:o d:o	1,217 41	—	—	—	
Försålde inventarier	—	12 50	—	—	12 50
Behållning å lagsökningskost- nadsräkningen	—	—	12 28	—	12 28
= 427,789: 27. =					
Summa	811,369 66	332,029 08	178,035 67	22,566 31	1,344,000 72
Utgifter:					
Ränta å medel, som inestätt å upp- och afskrifningsräkning	34,104 10	4,056 32	1,927 31	817 —	40,904 73
D:o å d:o på depositräkning	82,583 78	2,332 03	—	172 87	85,088 68
Återstående beloppen af 2:ne afskrifna vexlar	—	—	478 60	—	478 60
Af Herrar Revisorer anmärkt missräkning	—	—	—	23 —	— 23
Inom linien förda belopp: från handels- och näringsdi- skontfonden: vexlar	1,846 92	4,252 46	4,720 67	3,985 90	14,805 95
lån	—	889 21	—	—	889 21
kreditiv	—	—	—	1,251 41	1,251 41
från allmänna diskontfonden	16,258 95	2,266 33	6,768 01	882 73	26,176 02
Reparationskostna d utöfver in- flutna hyresmedel	—	773 94	749 70	—	1,523 64
Förvaltnings- m. fl. kostnader	—	39,804 98	25,141 39	6,477 65	71,424 02
Säger	134,793 75	54,375 27	39,785 91	13,587 56	242,542 49
Behållen vinst	676,575 91	277,653 81	138,249 76	8,978 75	1,101,458 23
Summa	811,369 66	332,029 08	178,035 67	22,566 31	1,344,000 72

	I Stockholm.	I Göteborg.	I Malmö.	I Wisby.	Summa.
<i>Balans inom kolumn:</i>					
Vexlar	34,699 66	15,548 58	4,720 67	3,985 90	58,954 81
Lån på löpande förskrifningar m. m.	72,849 07	32,071 50	— —	— —	104,920 57
Kassakreditiv	11,877 93	18,340 88	1,402 —	1,251 41	32,872 22
Från allmänna diskontfonden utgifna lån	71,183 79	25,027 32	26,648 86	2,925 19	125,785 16
Summa	190,610 45	90,988 28	32,771 53	8,162 50	322,532 76
<i>På lagsökning beroende, men bland säkra fordringar upptagne.</i>					
Vexlar	19,605 64	30,705 76	— —	— —	50,311 40
Lån på löpande förskrifningar m. m.	54,011 17	51,522 29	7,623 13	— —	113,156 59
Kassakreditiv	24,659 55	14,131 04	— —	— —	38,790 59
Lån från allmänna diskontfonden	126,868 26	17,676 08	13,503 68	200 —	158,248 02
Summa	225,144 62	114,035 17	21,126 81	200 —	360,506 60

§ 29.

Af de från banken utgifna äldre s. k. länebanks-obligationer, utgörande, enligt § 22 i senaste tryckta revisionsberättelse den 30 Juni 1871, ett sammanräknadt belopp af .....

Rdr 303,050: 01.

Från banken utgifna äldre räntebärande skuldförbindelser.

har under senare hälften af samma år blifvit till inlösen företedde:

6 st. à 4½ % ränta med	Rdr 14,102: 86.	
3 " à 4 " " "	" 3,087. 50.	
1 " à 3 " " "	" 777: 66.	17,968: 02.

och under förra hälften af innevarande år endast en obligation, löpande med 4 procent ränta å .....

8,333: 33.

26,301: 35.

så att Bankens skuld i dylika förbindelser den 30 sistlidne Juni utgjorde .....

Rdr 276,748: 66.

hvaraf:

1 obligation à 4 % med ränta på ränta å	Rdr 45: 11.
100 obligationer à 4½ % å tillsammans	" 176,994: 78.
63 " " 4 " " "	" 88,882: 12.
13 " " 3 " " "	" 10,826: 65.
177 obligationer	Rdr 276,748: 66.

Af nedannämnde förbindelser har deremot under ofvan uppgifna tid icke någon blifvit hos banken till inlösen företedd, utan balanseras fortfarande: Obligationer för inlemnadt silfver (s. k. silfversedlar) .....

Rdr 402: 34.

Realisations-obligationer (utfärdade för riksgaldssedlars inlösen)	Rdr 337: 50.
Obligationer för 1830 års upplåning (utfärdade till förlag för handels- och näringsdiskonten)	„ 187: 50.

§ 30.

<i>Lån på äldre lånebanks-obligationer</i>	Å lån på äldre lånebanks-obligationer, hvilka vid 1871 års slut utgjorde	Rdr 9,965: 44.
	är under förra hälften af detta år afbetaldt	„ 225: 06.
	hvadän bankens ifrågavarande fordran den 30 sistlidne Juni uppgick till	Rdr 9,740: 38.

§ 31.

<i>Utlåning mot inteckning i hus och jord i städerna utom Stockholm.</i>	Den 30 December 1871 utgjorde det obetalda beloppet af lån mot inteckning i hus och jord i städerna utom Stockholm	Rdr 494,916: 67.
	Härå hafva under halfåret blifvit afbetalde	„ 32,330: 04.
	så att återstoden den 30 nästlidne Juni utgjorde	Rdr 462,586: 63.

§ 32.

<i>Allmänna hypoteksbankens skuld till riksbanken för öfvertagna landtfastighetslån.</i>	Sedan allmänna hypoteksbanken, i enlighet med uppgjortt aftal och antagen amorteringsplan, den 12 Januari detta år inbetalt 7:de årets annuitet med 400,000 Rdr å dess skuld till banken för öfvertagna lån mot inteckning i fastigheter på landet, utgör bankens så beskaffade fordran i kapital Rdr 5,063,718: 79.
--	--

§ 33.

<i>Revision af filialbankerna.</i>	Uti revisionen af de ännu kvarvarande filialbankerna hafva utaf fullmäktige utsedda ombud deltagit.
	Endast vid revisionen af filialbanken i Oskarshamn hafva anmärkningar framstälts, men dessa äro af direktionen dels nöjaktigt bemötta, dels undanröjda.

§ 34.

<i>Statslånefonden.</i>	På indrifning äro af den s. k. statslånefonden fortfarande beroende:	
	i riksbanken	Rdr 28,481: 55.
	och i lånekontoret i Malmö	„ 1,125: —
		Rdr 29,606: 55.
	hvarförutan i banken på statslånets vinst- och förlusträkning innestå	„ 1,447: 78. Rdr 31,054: 33.

§ 35.

<i>Lagsökningar för fastighetslån.</i>	Af lagsökningsärenden för till inbetalning förfallna lån var den 1 Juli 1871 oafgjordt	1.
	derefter har intill den 1 Juli innevarande år tillkommit	1.
		Summa 2.
	hvilka båda äro afslutade.	

Af lagsökningsärenden för förfallna årsinbetalningar kvarstod den 1 Juli 1871	1
hvarrefter tillkommit	4.
	Summa 5.

hvilka alla blifvit afslutade.

§ 36.

Vid af revisorerna verkställd granskning af säkerhetshandlingar för lån mot pant af fast egendom i stad, har anledning till anmärkning icke förekommit.

Inventering af fastighetsslånehandlingar.

Bankstyrelsens personal m. m.

§ 37.

Fullmäktiges vid sistförflutna riksdag utsedda personal har icke undergått någon förändring. Till vice ordförande har blifvit utsedd herr brukspatron von Stockenström och såsom fullmäktiges deputerade hafva fortfarande tjenstgjort kaptenen friherre Skogman och härads höfdingen Dufva.

Bankstyrelsens personal.

Ledighet från fullmäktigsbefattningen har under särskilda delar af sommaren begagnats utaf 4 fullmäktige, bland hvilka en anmält sig ämna vara frånvarande under fyra månader, men de öfrige åtnjutit ledighet under kortare tider.

Antalet i hufvudstaden närvarande fullmäktige har i följd deraf under en stor del af sommaren varit endast fem och ett par gånger blott fyra. Utan att inlåta sig på den frågan, om verkligen fullmäktiges antal behöfver vara så stort som sju, eller om möjligen lika eller mera ändamålsenligt vore, att riksbanken styrdes af ett mindre antal bättre aflönade fullmäktige, förmena revisorerne, att den nu gällande reglementsbestämmelsen om att styrelsen öfver riksbanken skall föras af sju fullmäktige, bör anses innebära, att när någon fullmäktig, annorlunda än för tillfälligt hinder, anmäler sig till begagnande af ledighet, suppleant bör inkallas att i styrelsen deltaga.

§ 38.

Tillämpningen af föreskriften uti reglementets § 43, i hvad densamma rör öfverflyttning från förutvarande styrelse för diskontkontoret till fullmäktige af låneärendernas förvaltning, samt i följd deraf nämnde styrelsens upphörande, har tagit sin början med sistförflutna Juli månad.

Öfverflyttning till fullmäktige af låneärendenas behandling.

§ 39.

Från Kongl. myntverket äro års- och kvartalsräkningar öfver riksbankens behållning i silfver och guld hos detta verk aflemnade, hvilka räkningar blifvit i banken utan anmärkning granskade och befunnits riktiga.

Kongl. myntverkets räkningar.

§ 40.

Fullmäktige hafva genom delegerade deltagit i den inventering å Kongl. myntverket, som i sistlidne Januari förrättades, och har dervid, i hvad banken rör, anmärkning ej förekommit.

Inventering i Kongl. myntverket.

§ 41.

*Inventering
verkställd af
fullmäktige.*

Inventering i riksbankens alla kassor och förvaringsrum är af fullmäktige samfäldt verkställd den 4 nästlidne Juni; och hafva fullmäktige jemväl besigtigat bankens hus och inventarier.

Dessutom hafva deputerade en gång i månaden inventerat lilla general- och specialkassorna samt en gång samtliga kassor och förvaringsrum.

§ 42.

*Angående
försäljning af
den riksban-
ken tillhöriga
s. k. Segel-
bergiska egen-
domen i
Örebro.*

Den af riksbanken på konkursauktion år 1867 inköpta, s. k. Segelbergiska egendomen i Örebro har under förlidne Juli månad blifvit å offentlig auktion försäld emot en köpeskilling af 25,850 Rdr, sedan åtskilliga försök att genom försäljning under hand erhålla fördelaktigare pris visat sig fruktlösa.

§ 43.

*Ledamot i
Göta kanal-
direktion.*

Fullmäktigen i riksgälds-kontoret, kapteuen C. G. Hierta, deltagar fortfarande å bankens och riksgäldskontorets vägnar i Göta kanal-direktion.

§ 44.

*Ombyggnad
af stora
trappgången
i norra
bankohuset.*

Den af sistlidne riksdag beslutade ombyggnad af stora trappgången i nu varande norra eller s. k. nya bankohuset har pågått under innevarande års sommar, men är ännu ej fulländad.

§ 45.

*Angående
förberedande
åtgärder för
uppförande
af nytt riks-
dagshus m. m.*

Till följd af sist församlade riksdags beslut att uppdraga åt fullmäktige i riksgälds-kontoret att gemensamt med fullmäktige i riksbanken vidtaga åtskilliga förberedande åtgärder rörande Kongl. hofstallets förflyttning samt uppförande af nytt riksdagshus å Helgeandsholmen, äfvensom riksbankens och riksgäldskontorets förläggande till samma holme, hafva fullmäktige under den 30 sistl. Maj beslutat dels att i underdänig skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t ville meddela fullmäktige, huruvida och under hvilka villkor de å Helgeandsholmen varande byggnader och tomter, som utgöra den Kongl. familjens enskilda egendom, kunde få för det afsedda ändamålet disponeras; samt dels att i och för anskaffande af i öfrigt nödiga upplysningar i förevarande angelägenhet samt densammans utredande utse delegerade, två bland fullmäktige i riksbanken och två bland fullmäktige i riksgälds-kontoret.

§ 46.

*Metalliska
värdet af
bankens
myntkabinett.*

Metalliska värdet af de i bankens myntkabinett förvarade mynt och medaljer, som vid 1870 års slut beräknades till ..... Rmt Rdr 24,524: 15. har under år 1871, genom verkställda uppköp, ökats med .. " " 53: 60. så att omförmälda värde vid årets slut upptogs till ..... Rmt Rdr 24,577: 75.

Den af sist församlade riksdag beslutade öfverflyttning från bankens myntkabinett till Kongl. myntkabinettet af åtskilliga mynt och medaljer har ännu icke blifvit verkställd.

§ 47.

Styrelsernas vid lånekontoren i Göteborg, Malmö och Wisby personal har, sedan de af sist församlade riksdag verkställda val, icke undergått någon förändring.

Om styrelserna vid Lånekontoren.

§ 48.

De af särskildt utsedde revisorer afgifna berättelser angående verkställd granskning af diskontkontorets i riksbanken samt lånekontorens i Göteborg, Malmö och Wisby förvaltning under år 1871 hafva, jemlikt gällande föreskrift, blifvit öfverlemnade till nu församlade revisorer af statsverket, riksbanken och riksgäldskontoret; och få revisorerna, efter tagen kännedom af berörde berättelser, anmäla, att revisorerna icke hafva något att erinra mot meddelande af den decharge, som för samtliga ifrågavarande kontors styrelser blifvit af vederbörande revisorer tillstyrkt.

Verkställd granskning af diskont- och lånekontorens förvaltning.

Om Tumba pappersbruk.

§ 49.

Af brukets räkenskaper för år 1871, hvilka icke voro afslutade då berättelse aflemnades till sednast församlade banko-utskott, meddelas följande sammandrag:

Sammandrag af brukets räkenskaper.

Balans från 1870.		
<i>Debet:</i>		
Kapitalbehållning	Rmt Rdr 100: 47	471,024 93
<i>Kredit:</i>		
Kassabehållning		766 91
Tumba bruksegendom med fasta inventarier		352,957 09
Färdigt papper		698 50
Förråder		47,155 36
Papper under arbete från år 1870		9,500 —
Lösa inventarier		40,388 50
Fordringar	100: 47	19,558 57
	Rmt Rdr 100: 47	471,024 93

Kapital-räkning.		
<i>Debet:</i>		
Bankens räkenskapskontor erhållit utöfver lemnade förskott	13,725	87
Utgående balans	478,391	29
Rmt Rdr	492,117	16
<i>Kredit:</i>		
Ingående balans	471,024	93
Vinst af bruksrörelsen under året	21,092	23
Rmt Rdr	492,117	16
Bruket's räkning med räkenskapskontoret i riksbanken.		
<i>Debet:</i>		
Till likvider med bruket i banken gjorda insättningar	26,904	87
Till banken under året levererad papper	64,821	—
Rmt Rdr	91,725	87
<i>Kredit:</i>		
Förskott under året till bruksdriften	78,000	—
Banken erhållit utöfver dess förskott	13,725	87
Rmt Rdr	91,725	87
Räkning öfver papperstillverkningen.		
<i>Debet:</i>		
Papper under arbete från år 1870	9,500	—
<i>Materialkostnader och andra till papperstillverkningen hörande kostnader:</i>		
Lump	18,495: 47.	
Klorkalk, soda, svafvelsyra, limläder, färger m. m.	2,805: 04.	
Förbrukadt omslags- och utskottspapper	1,490: 10.	
Ved och kol	3,832: 79.	
Gaslysning	868: 14.	
Maskinolja, såpa, talg, packsnören, paketlack, packbräder m. m.	692: 75.	
Slitning af filter och underhåll af formar	1,170: 21.	
Transportkostnader och dragares underhåll	2,081: 24.	
Krono- och kommunalutskylder, skrifmaterialier och diverse omkostnader	5,978: 11.	37,413
Transport	46,913	85

	Transport	46,913	85
<i>Arbetskostnader:</i>			
Bruksarbetares dagsverken	12,172: 70.		
d:o öfverarbeten	1,420: 86.		
Legodagsverken	2,395: 66.		
Betingsarbeten	1,835: 54.	17,824	76
<i>Förvaltningskostnader</i>		12,317	95
<i>Andra papperstillverkningen påförda kostnader:</i>			
Folkskolans underhåll	1,049: 17.		
Helsovård och medikamenter	1,370: 73.		
Pensioner och enskild fattigvård	1,155: 38.		
Rese- och traktamentskostnader	992: 20.		
Reparationer	7,234: 75.		
2 procents afskrifning å befintliga inventarier	805: 82.	12,608	65
<i>Vinst å papperstillverkningen</i>		18,817	17
	Rmt Rdr	108,481	78
<i>Kredit:</i>			
<i>Under året tillverkad papper:</i>			
a) för bankens räkning	64,821: —		
b) „ allmänna verk och inrättningar	23,113: 70.		
c) „ enskilda	4,799: —		
d) „ brukets eget behof	3,180: 75.	95,914	45
Under året fallet utskottspapper och pappersspån		385	42
Vinst å försåldt d:o		681	91
Papper under arbete till år 1872		11,500	—
	Rmt Rdr	108,481	78
Räkning öfver Tumba hemman.			
<i>Debet:</i>			
Utsäde: Råg och hafra	79: 36.		
„ Gräsfro	8: 75.	88	11
Dagsverken		532	—
Utfodring till ett par oxar		279	30
Diverse		22	82
Vinst å hemmanet		752	83
	Rmt Rdr	1,675	06

<i>Kredit:</i>		
Årets skörd: spannemål	620: 86.	
” ” hö och halm	898: 20.	1,519 06
Ved		156 —
	Rmt Rdr	1,675 06
Tumba mjölkvarn och såg.		
<i>Debet:</i>		
Aflöning till mjölnaren för malning	731: 81.	
d:o till d:o för sågning	455: 07.	
Ersättning till komministern för tull (hälften)	202: 86.	
Inköpt sågtimmer	961: 04.	
Reparationer, gaslysning, hvässning af qvarnhackor, ved m. m.	930: 76.	3,281 54
Vinst å qvarnen och sågen		1,610 23
	Rmt Rdr	4,891 77
<i>Kredit:</i>		
Influten qvarntullsspannemål	2,345: 08.	
Influtit kontant för malning	343: 30.	2,688 38
d:o d:o för sågning	336: 89.	
Från sågen levererad virke	1,826: 50.	2,163 39
Försålt en gammal qvarnsten och diverse gammalt gjutjern		40 —
	Rmt Rdr	4,891 77
Vinst- och förlusträkning.		
<i>Debet:</i>		
Prisnedsättning å 44 ris karduspapper, tillverkad år 1868 och under året försåldt till J. Lind		88 —
Vinst å hela bruksrörelsen		21,092 23
	Rmt Rdr	21,180 23
<i>Kredit:</i>		
Vinst å papperstillverkningen		18,817 17
d:o å Tumba hemman		752 83
d:o å mjölkvarnen och sågen		1,610 23
	Rmt Rdr	21,180 23

Balans till år 1872.

Debet:

Kassabehållning	792	46
Tumba bruksegendom med fasta inventarier	352,957	09
Färdigt papper	116	—
Förråder	49,354	76
Papper under arbete till år 1872	11,500	—
Lösa inventarier	39,782	21
Fordringar	23,888	77
D:o en osäker fordran af Alex. Westerdahl	100: 47.	—
Rmt Rdr 100: 47.		478,391 29

Kredit:

Kapitalbehållning	Rmt Rdr 100: 47.	47 8,39 1 29
-------------------------	------------------	--------------

Under året tillverkad papper:

Under loppet af år 1871 har papperstillverkningen vid Tumba fortgått under sammanräknade 685 $\frac{5}{12}$ formningsdagar, under hvilka blifvit formade 11,876 st. s. k. poster. Beloppet af det färdigjorda papperet har utgjort:

a) För bankens räkning:

4,576,000 sedelblanketter för valören 1 Rdr à 7: 50 pr 1,000	34,320: —	
237,000 " " " 10 " à 15:— " "	3,555: —	
20,200 " " " 50 " à 15:— " "	303: —	
52,100 " " " 100 " à 25:— " "	1,302: 50.	
11,700 " " " 500 " à 25:— " "	292: 50.	
11,200 " " " 1,000 " à 25:— " "	280: —	
485,000 ark skrifstämplor	à 41:— " " 19,885: —	
260,100 st. belägningsstämplor à 40 Rdr pr 12,000 st.	867: —	
17 ris regalpapper	à 36 " " 612: —	
20 " stort Median	à 27 " " 540: —	
10 " smått d:o	à 20 " " 200: —	
12 " skrifpapper Bikupan	à 15 " " 180: —	
50 " d:o N:o 1	à 9 " " 450: —	
188 " d:o N:o 2	à 7 " " 1,316: —	
22 " läskpapper	à 9 " " 198: —	
6,000 st. papperspåsar	à 10 " " 60: —	
46,000 " insättningsbevis	à 10 " " 460: —	
<hr/>		
Transport		64,821 —

	Transport	64,821	—
b) För allmänna verk och inrättningar:			
<i>Kongl. kammarkollegium:</i>			
44 ris skrifpapper Bikupan à 15 Rdr	660: —		
<i>Lotsdirektörs-embetet:</i>			
12 ris skrifpapper Bikupan à 15: 50	186: —		
<i>Kongl. generalpoststyrelsen:</i>			
90,000 ark portofrimärken à 30 Rdr	2,700: —		
<i>Hernösands enskilda bank:</i>			
40,000 sedelblanketter för valören 50 Rdr à 12 Rdr.....	480: —		
<i>Sveriges allmänna hypoteksbank:</i>			
8,500 ark obligationer à 70 Rdr	595: —		
20,500 „ kuponer à 70 Rdr	1,435: —		
<i>Nationalbanken i Köpenhamn:</i>			
900,000 sedelblanketter à 12 Rdr	10,800: —		
<i>Stockholms in-tecknings-garanti-aktiebolag:</i>			
9,200 ark obligationer à 75 Rdr	690: —		
9,200 „ kuponer à 75 Rdr	690: —		
<i>Finlands hypoteks-förening:</i>			
11,500 ark obligationer à 75 Rdr	862: 50.		
<i>Sundsvalls enskilda bank:</i>			
100,500 sedelblanketter för valören 5 Rdr à 6 Rdr	603: —		
102,000 d:o „ „ 10 „ à 6 „	612: —		
<i>Riksgäldskontoret:</i>			
311,500 bl. kortkonvoluter à 6 Rdr	1,869: —		
12,500 ark kortmanufaktur-stämplor à 24 Rdr	300: —		
2,500 „ omstämplingsremsor à 24 Rdr	60: —		
<i>Uplands enskilda bank:</i>			
11,600 sedelblanketter för valören 100 Rdr à 12 Rdr ...	139: 20.		
72,000 d:o „ „ 5 „ à 6 „ ...	432: —		
	Transport	87,934	70
		23,113	70

	Transport		
c) För enskilde:			
19 $\frac{3}{4}$ ris regalpapper à 36 Rdr	711: —		
28 „ stort Median à 27 „	756: —		
48 „ smått „ à 20 „	960: —		
142 „ skrifpapper Bikupan à 15 Rdr	2,130: —		
10 „ d:o N:o 1 à 9 „	90: —		
1 „ notpapper	12: —		
3,500 ark obligationer till Seelig & Ci à 40 Rdr	140: —	4,799	—
d) För brukets behof:			
5 ris skrifpapper N:o 2 à 7 Rdr	35: —		
138 $\frac{1}{4}$ „ mellanläggspapper à 6 „	833: 75.		
578 bundtar papp à 4 „	2,312: —	3,180	75
	Rmt Rdr	95,914	45

§ 50.

Värdet af det år 1871 vid Tumba bruk tillverkade papper har uppgått till	Rdr 95,914: 45.	<i>Värdet af pappers-tillverkningen.</i>
hvaraf påförts		
<i>Banken:</i>		
för sedel- och annat papper för bankens eget behof	Rdr 44,069: —	
för skrif- och beläggningsstämplar	„ 20,752: —	
	Säger Rdr 64,821: —	
Åtskilliga verk och inrättningar	„ 23,113: 70.	
Enskilda personer	„ 4,799: —	
Bruket för eget behof	„ 3,180: 75.	
	Rmt Rdr 95,914: 45.	

§ 51.

Förestående räkenskapsammandrag utvisar, att vinsten af bruksrörelsen under år 1871 utgjort	Rdr 21,092: 23.	<i>Vinsten af bruksrörelsen.</i>
Om från detta belopp drages tillökningen under året i brukets bokförda tillgångar, som vid årets början balanserades med 471,024: 93, och vid dess slut med	478,391: 29,	
	„ 7,366 36.	
så återfinnes det belopp, som enligt den tryckta öfversigten af bankens hela ställning vid 1871 års slut, bruket lemnat till banken utöfver erhållna förskott, eller	Rdr 13,725: 87.	

§ 52.

Berättelsens tryckning. Jemlikt föreskriften i 8 § af instruktionen för revisorerne, kommer denna berättelse att tillställas bankofullmäktige, för att till trycket befordras och till allmänhetens kännedom med allmänna tidningarne utdelas.

§ 53.

Ansvarighet för sifferuppgifterna. För sifferuppgifternas öfverensstämmelse med räkenskaperna och de till revisorerne aflemnade räkenskapsammandrag ansvarar den sekreterare, som vid granskningen af riksbanken biträdt.

§ 54.

Efter nu fulländad revisionsförrättning, få revisorerne, i enlighet med 8 § af den för dem gällande instruktion, anmäla, att emot riksbankens förvaltning icke något vidare varit att erinra.

Stockholm den 14 Oktober 1872.

Gustaf Lybecker.	J. Rundbäck.	Nils v. Hofsten.
Carl Ribbing.	Fr. v. Rosen.	A. M. Lindgren.
Fredrik Hederstjerna.	Gustaf Hæggström.	Arvid Gumælius.
O. B. Olsson.	Ad. Hedin.	J. F. Fredriksson.

C. G. Carlquist.

Reservationer.

Vid §§ 5 och 6: af herrar *von Hofstén* och *Gumælius*.

Revisionens tredje afdelning, som hade i uppdrag att i första hand verkställa granskning af Riksbanken, ansåg sig böra uppgöra förslag till något yttrande i fråga om guld- och silfverinförseln under året. Då emellertid revisionens flertal icke ville vid redogörelsen för nämnda införsel foga något dess om-döme, tillåta vi oss såsom särskild mening bifoga afdelningens framställning, så lydande:

“Den uti § 4 här ofvan meddelade tabellariska öfversigt visar, att från årets början och intill slutet af Augusti månad förrådet i myntadt och omyntadt ökats af guld med ett belopp, som i riksmünt motsvarar uti rundt tal 1,677,000 Rdr, och af silfver med i rundt tal 4,275,000 Rdr, hvartill sedermera kommit det parti guld, motsvarande omkring 50,000 P. sterl., som af fullmäktige från London införskrifvits och i § 6 här ofvan omförmäls.

Ökningen i guld har uppkommit dels genom *inköp*, hufvudsakligen vid länekontoret i Göteborg, af engelska sovereigns, hvaraf under Mars månad tvänne partier å tillsammans 45,000 sovereigns ingingo, dels genom *införskrifning* genom riksbanken sjelf utaf omyntadt guld, enligt hvad § 6 här ofvan närmare omförmäler; och ökningen i silfver har uppkommit genom de *inköp* af silfver, till hvilka, på sätt i ofvanstående § 5 är meddeladt, handelsrörelsen lemnat tillfälle.

Det förhållandet att, under en tid, då konjunkturerna föranledt inströmmande till landet utaf klingande valuta, denna, för så vidt den genom handelsrörelsens direkta medverkan inkommit, bestått till den vida öfvervägande delen af silfver, under det guld inkommit hufvudsakligen medelst införskrifning genom riksbanken sjelf, har synts i någon mån förtjena uppmärksamhet.

Då såväl transportkostnaderna, som äfven myntningskostnaden för guld äro betydligt lägre än för silfver, synes det som om den enskilda spekulatören borde, vid indragning af fordringar i utlandet, företrädesvis låta hitföra guld, enär utgifterna för dettas hitförande och realiserande i penningar blifva mindre.

Att så icke skett, måste utan tvifvel hafva sin grund i de prisförhållanden mellan guld och silfver, hvilka här varit gällande. Då silfret, såsom utgörande grunden för landets myntväsende, här har ett oföränderligt värde, sålunda att en

Revisorens berätt. ang. Riksbanken.

viss vigt silfver alltid motsvaras af ett oföränderligt belopp i penningar, kan prisförhållandet mellan silfver och guld endast uttryckas på det sätt, att en viss quantitet silfver motsvaras stundom af en större, stundom af en mindre quantitet guld, eller, som är detsamma, att en viss quantitet silfver motsvaras af ett stundom större, stundom mindre antal caroliner; hvadan berörde prisförhållande i sjelfva verket uttryckes genom det pris, som åsättes carolinen.

Häraf följer då, att på bestämningen af priset å carolinen beror, huruvida den enskilda spekulationen finner sin fördel att införa silfver eller guld, och att således den stora införseln af silfver berott hufvudsakligen derpå, att värdet å carolinen varit jämförelsevis lågt, hvartill måhända äfven kommit den omständigheten, att sistberörde värde kunnat plötsligt ytterligare nedsättas och i följd deraf ett redan införskrifvet guldparti vid framkomsten betinga ett lägre värde, än vid införskrifningen beräknats.

Om det är antagligt, att en öfvergång från silfver till guld såsom värde-mätare inom en icke aflägsen framtid kommer att beslutas, — ett antagande, hvartill, bland annat, flere uttalanden vid sistlidne riksdag gifva anledning — så vore det af flera skäl önskvärdt, att förrådet af guld måtte ökas framför silfverförrådet, och att således införseln af guld framför silfver måtte underlättas.

De af bankofullmäktige beslutade prisbestämmelserna å carolinen, hvilka i § 7 här ofvan äro omförmälda, torde visserligen stå i öfverensstämmelse med för tiden gällande prisförhållande mellan silfver och guld inbördes. Men om, såsom det för revisorererna vill synas, den strikta tillämpningen af nämnde prisbestämningar utgjort åtminstone en hufvudsaklig anledning dertill, att guld icke genom handelsrörelsens omedelbara åtgärd inkommit, så förefaller det å andra sidan revisorererna, att det skulle varit önskvärdt, om fullmäktige, om och när omständigheterna dertill föranledt, genom ändamålsenliga jemkningar sökt befordra införsel af guld framför silfver."

Vid § 9: af Herr *Rundbäck*.

Då revisorererna ansett sig böra, eftersom åtgärden väckt en viss uppmärksamhet, något vidlyftigare redogöra för bankofullmäktiges öfverläggningar och beslut, rörande ordnandet af den utländska vaxelhandeln, hade, som det vill synas, revisorererna jemväl bort äfven beslutat uttala ett omdöme; så har emellertid icke skett, ehuru som en sjelfmant slutföljd ur redogörelsen framgår, att de dryga kostnader som från banken hitintills utgått för mäklarebiträden vid handeln med utländska vaxlar kommer att betydligt förminskas, sedan denna affärsrörelse nu direkte bedrifves i riksbanken under de tider densamma hålles för andra ändamål för allmänheten tillgänglig. Då åtgärden således måste blifva lika fördelaktig för banken som för allmänheten, har jag för min del, på detta sätt, då öfrige revisorer tvekat att göra det, ansett mig böra vitsorda reformens gagnelighet.

Uti denna reservation hafva instämt herrar *Olsson* och *Fredriksson*.

Vid § 26: af herr *Rundbäck*.

Da man tager i betragtning herrar bankofullmæktiges till sistl. riksdags bankoutskott ingifna förslag till nytt bankoreglemente och särskildt deras yttrande dervid om hvad angår ordnandet af kommissionsväsendet inom riksbanken och dess lånekontor; Se sistl. bankoutskotts bet. N:o 16 sidd. 19—22;

Da man vidare känner, att bankoutskottet och riksdagen gillade bankofullmæktiges plan för ordnandet af kommissionsväsendet;

Da, som af revisionsberättelsen inhämtas, det otvetydigt visar sig, att bankofullmæktige redan, under den korta tid som förflutit sedan frågan kunde tagas under behandling, gjort allt för att ordna denna ingalunda lätta angelägenhet, och lika säkert så fort ske kan icke heller underlåta att fortsätta med ordnandet deraf för att bringa allt hvad dermed står i samband till ett lyckligt slut; så har jag ansett, att revisorernas, om än numera milda och indirekta, anmärkning, för att åstadkomma ett tryck på fullmæktige att få dem till att skynda fortare med detta ärende, saknar all befogenhet.

I denna reservation hafva herrar *Olsson* och *Fredriksson* instämt.

Vid § 28: af herr *Gumælius*.

Utgående från den uppfattning, att en berättelse om granskning af riksbanken icke borde sakna uttalanden i fråga om de viktigare rörelsegrenarnes utveckling eller tillbakagående, har jag inom revisionen delat deras mening, hvilka vid de torra sifferuppgifterna om bankens in- och utlåning velat foga påpekanden af sådana förhållanden, som dels redan i och för sig äro märkliga, dels tarfva belysning genom jämförelse med en föregående tids motsvarande siffror.

Enligt denna mening, hade revisorerna bort egna någon uppmärksamhet åt depositions- samt upp- och afskrifningsrörelsen, åt utlåningens gång och åt de dertill anslagna fonders ökning och behållningar; vidare borde det hafva bemärkts, hurusom bankens inom linien upptagna lånefordringar under året vuxit, men deremot de lagsökta beloppen, ehuru ännu rätt stora, något nedgått. An flera förhållanden torde ha varit förtjenta att beröras och utredas.

Exempelvis hade en af oifvan nämnda punkter — inlåning å depositions-räkning (mot ränta) — bort af revisionen, enligt min mening, behandlas ungefär sålunda:

Det faller först i ögonen, att denna viktiga gren af bankrörelse icke alls förekommit under år 1871 vid ett af bankens lånekontor, det i Malmö. Vidare finner man, att depositions-rörelsen vid hufvudkontoret i Stockholm samt lånekontoren i Göteborg och Visby under det goda året varit så obetydlig, att de insatta medlen å denna räkning uppgingo: i Stockholm till en knapp million och vid lånekontoren endast till några få tusental Rdr, medan uttagen voro vidpass en half gång högre, så att vid 1871 års slut å denna räkning vid samtliga kontoren återstodo inalles knappa två millioner mot två och en half vid årets början.

Dessa omständigheter lära grunda sig på ränte- och andra bestämmelser, hvilka icke äro egnade att leda allmänhetens besparingar in i riksbanken. Om än ett sådant förhållande under förhandenvarande penningöfverflöd icke för riks-

banken medför olagenhet, utan kanske förr en lättnad, synes dock nödig omtanka för den till äfventyrs kommande onda dagen böra föranleda riksbanken att ej från sig vänja den sparande allmänheten och hänvisa densamma till andra penningeinträttningar, som aldrig, i god eller ond penningetid, stänga sin dörr för deponenter eller uraktlåta att behandla dem på ett förekommande sätt. Och äfven om icke omtanken för egen framtida fördel borde förmå riksbanken att vinnlagga sig jemväl om depositioners erhållande; äfven om riksbanken, medveten om sin egen högst betydliga styrka — sin grundfonds storlek, sina privilegiers vidd och sin inemot obegränsade kredit — anser sig åt mindre bankinträttningar kunna välvilligt afstå denna för dem värdefulla och stärkande inkomstkälla, så synes likväl sjelfva egenskapen af Riksbank och de för densamma utfärdade grundreglor allt ifrån år 1668 böra för den stora penninginträttningen medföra en förpligtelse att, icke minst i depositionsväg, gå allmänheten till handa, hvilket efter nutida banksed innefattar att erbjuda insättare ej blott trygghet för, utan jemväl skäligen afkomst af de besparingar, som de sparande kunna under sådana förhållanden vilja genom riksbanken fruktbar göra.

Vid § 37: af herr grefve *von Rosen*.

Instämmande i öfrigt uti revisorerens yttrande, har jag dock icke kunnat bitrada den föreslagna eller antydda förändringen hvad rörer fullmäktiges antal.

af herr *Rundbäck*, med hvilken herrar *Olsson* och *Fredriksson* instämde.

Enligt 40 och 43 §§ i nu gällande bankoreglements, skall styrelsen öfver riksbanken föras af sju fullmäktige och endast i det fall, att någon af fullmäktige kommer i den ställning, att den icke, enligt åberopade 40 §, längre kan innehafva befattningen, skall suppleant i dennes ställe ovilkorligen inkallas. I annat fall behöfver icke suppleant inkallas utan när styrelsen ej är så fulltalig, som för besluts fattande erfordras, d. v. s. när ej fem, eller i vissa fall fyra, då dessa äro om beslutene ense, äro tillstädes. När nu icke, under den tid revisionen omfattar, någon af fullmäktige afträdt från sin befattning, har icke heller någon suppleant för denna orsak behöft inkallas och synes mig derföre, att fullmäktige rätt förfarit när de inkallat suppleant endast vid de tillfällen då sådant behöfts för att få styrelsen fulltalig. För mig är det dessutom klart, att med föreskriften derom, att fem eller fyra fullmäktige må fatta beslut, äsyftas att bereda fullmäktige tillfälle till någon ledighet, något som också torde vara erfordrerligt, derest lämpliga personer, som ä rikets vägnar på ändamålsenligt sätt värda riksbanken och i vissa fall äfven andra rikets angelägenheter, skola förmås att emottaga de förtroendeuppdrag som dem anförtros. Skulle fullmäktige ej kunna erhålla någon ledighet, så komma de i långt sämre ställning än bankens tjänstemän; ty dem har riksdagen beviljat viss semestertid utan afdrag å lönen. Om en fullmäktig har längre, en annan kortare tjänstledighet, eller om den ena afstår någon del af sitt arfvode till en suppleant, medan andra ej göra det, anser jag vara fullmäktiges ensak och ej röra någon annan, då bankens förvaltning i

öfrigt derigenom ej åsidosattes och bankens vård har icke blifvit åsidosatt. På grund af denna min uppfattning, har jag ansett, att revisorernas framställning, om fullmäktiges ledighet samt antydningen om ett färre antal fullmäktige och om fullmäktiges förfarande att ej inkalla suppleant, varit obefogad, emedan den harrör af en missuppfattning af bankoreglementets föreskrifter.

Vid § 40: af herrar *Hæggström, Hedin och Olsson.*

I bankofullmäktiges till nu församlade revisorer afgifna berättelse af den 8 Augusti detta år, förekommer beträffande begärd utmyntning följande:

“Sedan under sommaren år 1871 dels visat sig stark åtgång af silfvermynt å 10 öre, dels stegradt uttag af silfvermynt å en riksdaler, så att omkring en fjerdedel af riksbankens förråd utaf denna myntsort måst inom kort tid derifrån uttagas för att vara till utväxling tillgänglig, begärde fullmäktige, uti skrifvelse till Kongl. statskontoret af den 7 September 1871, bland annat att å myntverket måtte utmyntas i tio-örestycken omkring 40,000 Rdr och i enriksdalar det belopp, som kunde åstadkommas af riksbankens derutöfver hos myntverket egande behållning i silfver; och efter det åtgången af tioören än vidare tilltagit, begärde fullmäktige, i skrifvelse af den 19 påföljande Oktober, att ytterligare och så fort ske kunde, måtte, utöfver redan reqvirerade 40,000 Rdr, utmyntas 30,000 Rdr i 10-örestycken, hvaremot myntning af det reqvirerade enriksdalersmyntet kunde med motsvarande belopp minskas.

Under loppet af vintern aflemnades från myntverket i spridda poster tillhoppa 77,400 riksdaler i tio-ören, men då icke någon del af det begärda myntet å en riksdaler ännu vid utgången af Mars månad erhållits, ehuru riksbankens behållning i silfver hos myntverket uppgick till nära 108,000 riksdaler, förnyade fullmäktige den 3 April sin begäran om uppmyntning af denna behållning i enriksdalar.

Till svar å fullmäktiges sistnämnde skrifvelse öfverlemnade Kongl. statskontoret, i skrifvelse af den 10 påföljande Maj, ett från öfverdirektören och myntmästaren vid Kongl. myntverket afgifvet yttrande, innehållande hufvudsakligen, att, vid en tillmyntning af mindre myckenhet silfver, kostnaderna för hvarje färdigt myntstycke blefve större än vid myntning på en gång af en större myckenhet silfver, samt att fullmäktige borde på en gång reqvirera så stort belopp enriksdalers mynt, som kunde vara tillräckligt för minst ett helt års utväxling och dertill lemna myntverket finsilfver till så stort belopp, att, efter requisitionens fullgörande, hos myntverket innestode omkring 175,000 riksdalers silfverbehållning; och tillkännagaf Kongl. statskontoret derjemte att, vid det i öfverdirektörens och myntmästarens yttrande upplysta förhållande, statskontoret funnit fullmäktiges framställning icke för närvarande till vidare åtgärd från statskontorets sida föranleda.

Den starkare utväxling af silfvermynt å en riksdaler, som under sednare delen af 1871 försports, hade emellertid afstannat. Efter det i slutet af året ytterligare omkring 20,000 Rdr af denna myntsort från förrådet uttagits, hade invexlingen öfverstigit utväxlingen, så att i sistlidne Maj månad ej obetydligt af enriksdalers silfvermynt åter ingått till riksbanken. Vid detta förhållande ansågo

sig fullmäktige kunna låta requisitionen å en riksdalers silfvermynt förfalla, samt underlåttade Kongl. statskontoret derom i skrifvelse af den 30 Maj, hvori fullmäktige likväl derjemte dels erinrade, att enär det icke tillkomme vederbörande vid Kongl. myntverket att utan behörigt bemyndigande fördröja fullgörandet af riksbankens requisition å myntning, skälig anledning förefunnits till den förväntan att fullmäktige genast efter requisitionens ingående erhållit upplysning om det hinder för densammas fullgörande, vederbörande förmenat förefinnas, dels ock, då det, enligt bankoreglementet, åläge fullmäktige tillse att myntverket för det från riksbanken eller för dennas räkning emottagna silfver och guld, så fort ske kunde, redovisade genom aflemnande till riksbanken af myntadt eller ommyntadt silfver eller guld, anhöllo om förstädigande till myntverket att skyndsammast till riksbanken i plantsar aflemna dess hos myntverket egande behållning i silfver; bifogande fullmäktige derförutan en erinran om slutligt fullgörande af en requisition å myntning af caroliner, hvilken fullmäktige gjort samtidigt med den å silfvermynt, eller den 7 September 1871.

Härefter ingafs till fullmäktige den 3 sistl. Juli en skrift af öfverdirektören vid myntverket J. Åkerman, deri han tillkännagifver, att han anser sig böra göra fullmäktige uppmärksamma derpå att, som smältning till plantsar af riksbankens silfver medför kostnader såväl för arbete som materialier, utan att myntverket har ringaste gagn eller nytta deraf, han funne sig nödsakad att af riksbanken fordra ersättning för dessa kostnader, hvilka under åberopande af en taxa, som statskontoret uppgifves hafva år 1865 fastställt för nedsmältning af silfver, som i skiljda stycken till förmyntning inlemnas, för nu ifrågavarande "myntsilfver", som i skriften uppgifves utgöra omkring 2,000 skålpund, beräknas till ungefär 150 Rdr Rmt; hvarjemte i skriften vidare yttras, att ifrågavarande skrotsilfver innehåller omkring fjerdedelen af sin vikt koppar af Åtvidabergs tillverkning, som af myntverket bekostats och sålunda är dess tillhörighet, och att för den möjliga händelse att riksbanken icke vid första härefter förekommande silfverutmyntning till myntverket återsänder samma myntsilfverplantsar, som banken efter verkställd smältning bekommit, öfverdirektören måste göra det förbehåll, att riksbanken till myntverket utbetalar värdet af den i plantsarne enligt probering befintliga koppar efter det pris, som vid tiden för nyssnämnda silfverutmyntning är för garkoppar af Åtvidabergs tillverkning gällande.

De hinder och invändningar öfverdirektören vid myntverket uppställt emot fullgörande af den begäran om redovisning för riksbanken tillhörigt silfver, som fullmäktige, i öfverensstämmelse med föreskriften för dem i bankoreglementets 47 § framställt, hafva synts fullmäktige i hög grad obefogade, och fullmäktige hafva fördenskill under den 4 sistlidne Juli beslutat hos Kongl. Maj:t anmäla hvad i denna sak förekommit ej mindre beträffande vederbörandes å myntverket utaktlöshet att fullgöra myntning utaf en riksdalers silfvermynt, utan att om det hinder, som mot denna myntning förmenats ega rum, underrätta fullmäktige, än äfven rörande öfverdirektörens invändningar mot återlemnande af det å myntverket befintliga riksbanken tillhöriga ommyntade silfver, samt anhålla, att Kongl. Maj:t måtte täckas anbefalla vederbörande att utan invändning eller tidsutdrägt fullgöra den redovisningsskyldighet till riksbanken, fullmäktige äro förpligtade att utkräfvä."

I anledning af fullmäktiges ofvanberörde, till Kongl. Maj:t den 4 sistlidne Juli ingifna anmälan läser hittills icke någon åtgärd blifvit vidtagen.

Då, såvidt fullmäktige skola kunna fullgöra sitt i bankoreglementet stadgade åliggande att tillse, det nödigt förråd finnes för att i riksbankens kassar tillhandahålla silfvermynt af alla de valörer, som enligt gällande myntordning utmyntas, det lærer vara nödvändigt att fullmäktiges requisition på myntning fullgöres och att myntverket icke lemnar fullgörandet å sido, utan att ens underätta fullmäktige om anledningen dertill, samt fullmäktiges i reglementet stadgade skyldighet att tillse, det myntverket, så fort ske kan, redovisar för emottaget silfver och guld genom dess återlemnande i myntad eller omyntad form är ovilkorlig, men, oaktadt fullmäktige redan den 30 Maj påfordrat sådan redovisning, densamma sedermera icke blifvit af myntverket fullgjord, hafva vi ansett oss böra omförmåla de hinder, som för dylika fall uppstått eller visat sig kunna uppstå för fullmäktige att fullgöra hvad reglementet dem ålägger.
